

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 8-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౭
Vol. 17 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఫాల్గునమాస బహుళ చతుర్దశి } No 7

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వస్త్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము!
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

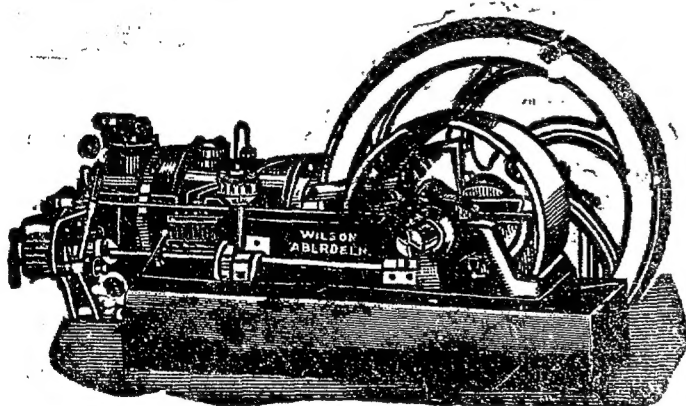
వంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-3 0-10-0
డబ్బాన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు కెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక
109, ప్రేరివోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

నులభ్యమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేడు త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానిలో సోల వీలెంట్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 30కి, లింగి జెట్టివీధి, మద్రాసు.
బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

యా యింజనుల కెమిడిటీలైవు
కోను, కోలు స్టార్టింగు లైవులలోను 1
పురముల చోర్సు వనరుమొదలు 5కి
పురముల చోర్సు వనరువరకు యెల్లప్పు
డు స్టార్టలో సిద్ధముగా నుండును.
అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను,
తెంపరు గలవిగాను వుండును. (ఈ
దాంబలు ఖర్చు అతివల్లము. యెంత
మట్టి చమురుతో నైనను అతి తృప్తికర
ముగా పనిచేయును. ధరలు అతి
పరపన.

89

అభ్యుదయము

అతిమూల్యము, మధుమేహమునకు ప్రత్యేకయోగ్యము.
కెగ్గింపుధర రు 1-కి రు 2-8-0. గుణమియ్యవివో సాము
వాతన్ వాడిచూడుడు. 1
చరకాశ్రమం - (నూజవీడు కృష్ణ)

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక
ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాత్రం వంటి
వనో జాతకనియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి,
శిష్యు, సంపాదనము, కళక్రమము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము,
జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 లకు
జి. పి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరు రీడింగుతో ఒక పంజీర ఫలం
ఆకర్షణ కలకాస్త్రము. 1-4-0
గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరి జిల్లా

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట. బెజవాడ

గనేరియా మిక్యురే

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును
(1) ఈమందు పెగుళ్ళములను నివారించి మూత్రము
విడుదలనక్కరలేదు గలుగు పొటు, మంట, చురుకును ఇంజక్షన్
లతోను కిన్సిరాబిలిటీను నిమిత్తంలేకుండ తత్వక ముడుపును
సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖరిష్యము

(2) ఈమందు దుష్టులందరి మూర్ఖులైనను యెన్నివలె
త్వరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా. ముడుపును
మొదల నుండియున్న రు 8-0-0.

పొడలకులైలము

(3) ఈలైలము తల్లిపొడవేగాక యింకరిధములైన
పొడలనునుండి పొగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కల్పాశి
మొదలుగాగల అన్నివిధములైన చర్మవాణ్యులను పొగొట్టి చర్మ
మనా నూనూలనీటికి నూర్చును. డబ్బా 1-కి రు 1-0-0

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిరీ కంపెనీ, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు. మోసములేదు.
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ళగొలుసులు, బం
గారు, వెండిగ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లవస్త్రము సిద్ధి
ముగా నుండును.
సవరసుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితన
మునకు గ్యారంటీ 116
సచ్చనివస్తువులను తిరిగిపొందెదము. సంపూర్ణత్వ ప్రినిచ్చుటయేమాపుద్దేశ్యము.
బంగారు వెండి వస్తువులమీద ఎంగ్రేవింగ్ సగిషిషులుచేయించి యివ్వబడును.
ప్రాప్తైటరు-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 8-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 42 కలవి రు	13 0 0	13 8 0
సెల్లూరిది ,, డిటో	13 8 0	14 8 0
శిల్లి ,, డిటో	15 8 0	17 0 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సుపులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
సెనలు ,, డిటో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో	15 8 0	17 8 0
జొలపలు ,, ర 186	10 8 0	11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

సుపులనూనె బా 1-కి	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
వేరు సెనగతప్పు బా 1-కి	47 0 0	48-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 108 మినుకొనూనె 97		
అముదము బా 1-కి	98 0 0	100 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	90 0 0	92 0 0
కూరపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
దనియాలు ,, బా 1-కి	49 0 0	56 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40	50
దెల్లము బా 1-కి	రు 28	30 49 0 0
అక్కానక్కెర బస్తా 1-కి	26 14 0	27 2 0
చింతపండు బా 1-కి	35 0 0	70 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	82 0 0	84 0 0
కుడరం	27 0 0	84 0 0
రవుండు	38 0 0	84 0 0

6. నూలు

సెం 20 బెన్ని సింహంయూటె	రు	7 15 0
సెం 6 ,, కటారి		5 0 0
సెం 24 ,, లాకి		5 10 0
సెం 40 జుమ్మరు 10 సా		11 4 0
సెం 44 సాంబో		5 18 0
సెం 40 రాణి		10 10 6
సెం 4 బెన్ని మసీదు		4 12 3

7. లోహములు

సెంకి 100 కులం 1-కి	రు 60 0 0	రు 62 8 0
బంగారుకులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
సవరను 1-కి		13 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి	270 0 0	275 0 0
రాగి బా 1-కి	345 0 0	350 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్విట్జరులాండు అతిజరయిక్ సింహం		
సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 6	
,, నీలిరంగు 1 కలి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 9	
,, 1 ఆగిరు	1 8 0	
సర్కుటు పాస్టుస్కాల్-బెల్ట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)	3 4 0	
కాంగో 8 పి	1 0 0	
మడు 4 పి	1 2 0	

తరుణము మించిపోకమునునే మీరలవెండ్రుకలగురించి తగ్గుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ సు నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికీ

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట, బిరుగుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెదరెక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపదార్థిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్ల దనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు ఆధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతివట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారలందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మలవారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరిత రక్తకులయొద్ద కొనువచ్చుడు, కామినియాఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0; పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0; పోస్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముతవకుడు.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు రుమాలుమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, చెదజల్లి నట్టానట్టును, పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించు.

1/2 బోన్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/4 ,,		1-4-0
1 డ్రాము ,,		0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

90

285, జుమ్మామసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

1000 రూపాయలకు మించిన ఫలితము.

మీరు కవిత్వమును, కవితలును, వివర్ణమును, సకలకావ్యప్రపారంగతులును, వర్ణనా సంకీర్ణవిత్తులును, భాగవతోత్తములును, భాగ్యవంశములకు కాదలచినయెడల, ప్రైవేట్ భావానుభూతి, పబ్లిసిటీ, రిటైనింగ్, డిజైనింగ్, కలెక్షన్, చుప్పగు ప్రీమియములక్షణములును, ప్రీమియపరమగుణములు, కేయనపదవి, కుర్రకపదవి, అచారపదవి, ప్రాశస్త్య తపనగి మన్నన వందలకొలది విషయములు తెలిసికొనగోరునెడల, మీ ప్రీమియ పరిశీలక శ్రద్ధనీ, కలిప్తతార్కమూలములను, ప్రైవేట్ మొదలగునవి కావలయునని కోరునెడల మీ విద్వత్ బాల్యమునందీయే ప్రశంసలపాత్రములన్నియు తెలిసి తెలివిగవారిగా జేయవలయునెడల శ్రీ పీఠికాపురమహారాజు

కవిపీఠము దాసరి లక్ష్మణ కవిగారిచే 14 సంవత్సరములనుండి మహా శ్రమార్పణ సమకూర్చబడిన

వర్ణనరత్నాకరము. ఆను మహా గ్రంథమును

కొని తనివీరి చదివి జన్మమును సార్థకముజేసికొనుడు.

ఇందు వర్ణనరత్నము మొదలు కవి శిరశింగుళావలములవరకు గల కవిరాజుల ప్రబంధరాజములయందలి సమస్త ప్రబంధకావ్యములందును మతీయు నీరిశ్వంగారభక్తి వై రాగాగ్రాహి కందర్పములయందును గల వర్ణనరత్నములు నీకొలది యేర్పిరకూర్చి కవిలాల క్రమముగా ఆగ్రాసాహిత్య సంఖ్యతో ముద్రించబడినవి.

ఈ గ్రంథము కల్పవృక్షమునందీదనియు (వరియింటి చుండదగినది) 30 దీనిలైన యంతయు చెక్కకల్పము కాదనియు దీనిలను ఆంధ్రశాసనము కరియింపజూపనియు మొదలుగా ప్రసిద్ధిచెందిన పండితాగ్రగణ్యులైన పదభిక్రయము లిచ్చియున్నాడు. 1000 రూపాయలు నెలపుచేసిన ప్రపంచములోనున్న ప్రబంధములన్నిటి సారమును గ్రహించబడాల కావున దీనిని పొందినవారెల్లయును వెయ్యిరూపాయలకు మించిన ఫలితము పొందగలరు దీనిని గురించి ఎంతయు ప్రాయశ్చయము. ఈ గ్రంథము ప్రతిమానపురాచేరియందును ప్రతిపుస్తక భాండాగారముందును ప్రతి యింటిలోను ఉండి తీరవలయును.

1, 2, భాగములు 600 పుటలు పుర్వ కాల్యలిఖితం. నెల రు 8-8-0 మాత్రమే.

3, 4, భాగములు 600 పుటలు ముద్రించబడుచున్నవి. నెల రు 8-8-0 మాత్రమే.

ప్రస్తుతము 1, 2, భాగములుకొనినవానికి 3, 4, భాగములు 2 రూపాయలకు కేవలమును, పోనుఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఇది యితరగ్రంథములవంటిదికాదనియు దీని నెల అమ్మకముకైన 5 రూపాయలకు మొదలయినదిగా నీ వ్యాపయమున దలచుననుకు. మతీయు దీనిని కన్నులనీరు పెన్నిధిలె నున్నరీతిలో మహాకవిగారిని ధైర్యముగా పూజించుచున్నాడు.

చిరునామా: దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

శ్రీవర్ణన రత్నాకరకార్యస్థానము, మేనేజరు, పితాపురం, (గోదావరిల్లా)

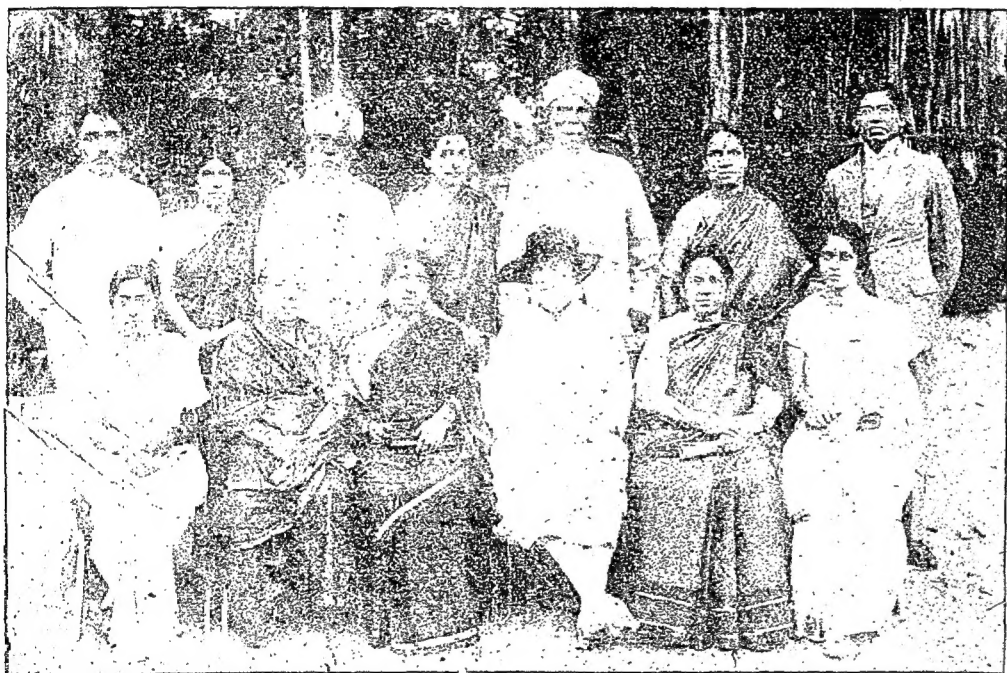

బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి

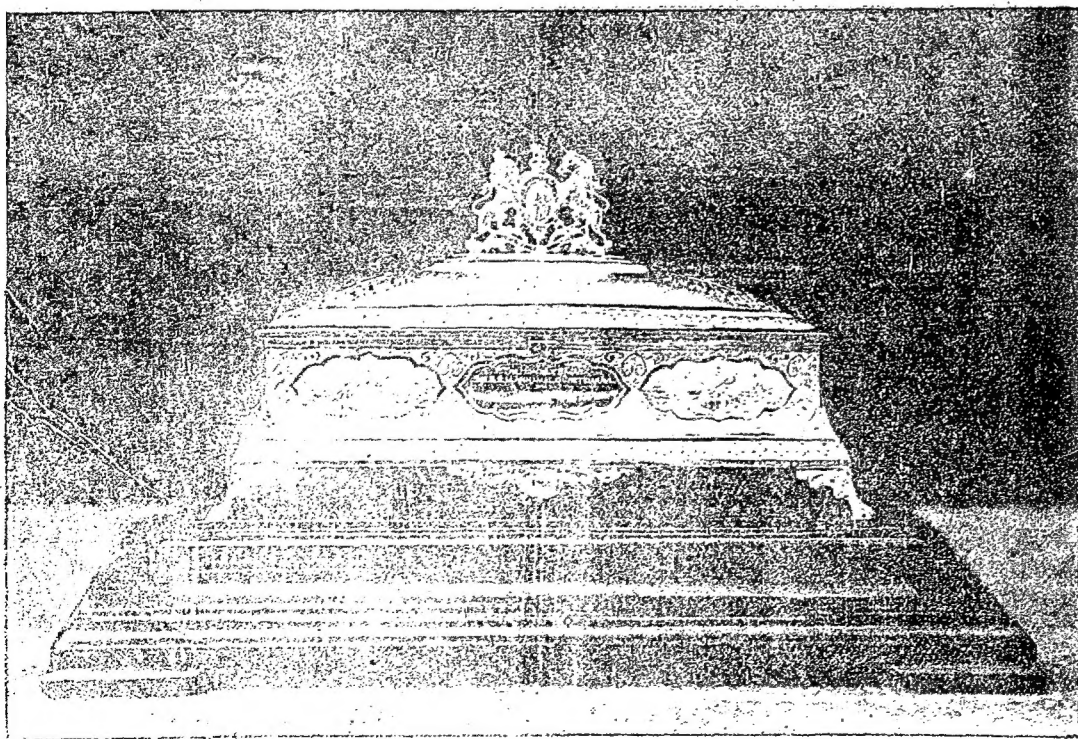
(ప్ర. భా. పి.)

శుక్రవారము సాయంత్రము గోఖలేహాలులో రామస్వామి ముదల్యారుగారి ఆధ్వర్యమున వైసమితి జరిగియున్నది. రెండవ వార్షిక సభ కోత్వము జరిగెను. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ఉపన్యసించిరి.

గౌ. మి. ఎ. ఎ. కీ. నాథు అనునామె క్రైస్తవయువతీసంఘస్థాపకురాలు మదరాసులో స్త్రీలసమాజమునం దుపన్యసించెను. ఆతిథియు సంఘ సభ్యురాలగు డా॥ ముత్తలమ్మి, మాలతి పట్టర్ననుగార్లు, కందస్వామి చెట్టిగారు, స్వామినాథయ్యగారు, వాఠిసతి మున్నగువారు ఇందు గలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

రాజా సర్ అన్నామలె చెట్టిగారికి నాటుకోటి నగరత్తారులు 6 వ తేదీన కోవిలూరునందు ఒసంగిన సన్మానశ్రము గల బంగారుపెట్టె. 125 సవరనుల బంగారము, రూ 500 చేతకూలి. దానిపై కృష్ణుడు గోవులు, విష్ణు, శ్రీరాములవారు అంజనేయుడు, లక్ష్మీనరస్వతుల బొమ్మలు అందముగా చెక్కబడినవి. దీనిని మదరాసులో గల వజ్రపు వర్తకులు బాపాలూరు కంపెనీవారు తయారుజేసిరి.

రాజా సర్ అన్నామలెచెట్టిగారు

స్వగ్రామమున గొప్ప విందు

కనదుకాశను, ఏప్రిలు 6:—రాజా సర్ అన్నామలె చెట్టిగారి జన్మస్థానమున కనదుకాశనుగ్రామమునకు నిన్నటిదినము రాజా చెట్టిగారు వెళ్లియుండిరి. రాజబిరుదము పొందిన పిదప వారువచ్చుటకు ఇదియే మొదటిపర్యాయ మగుటచే గ్రామస్థులు వారికి గొప్ప విందుజరిపిరి. గ్రామమంతయు తోరణములతోడను ఆర్యితోడను అలంకరింపబడెను. చెట్టిగారు అన్ని ప్రాంతములనుండి నగరత్తారులు వచ్చియుండిరి. అల్పవారములు జరిగినప్పటికి దేవాలయమండపమున గొప్పసభ జరిగెను. కనదుకాశను యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షులును, నగరప్రముఖులగు సి. వి. ఆర్. యం. రామస్వామిచెట్టిగారు, రాజా సర్ అన్నామలెచెట్టిగారిని అభినందించుచు స్వాగతపత్రములను చదివి సమర్పించిరి. చెట్టిగారునగ్నిన ధర్మములు ప్రశంసింపబడెను. రాజా సర్ చెట్టిగారు చింతవిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తన జన్మగ్రామముపై తనకు గల ప్రేమను అభిమానమును వెల్లబెట్టిరి. పిమ్మట గొప్ప ఊరేగింపు జరిగెను.

కరేకుడి, ఏప్రిలు 7:—కరేకుడియందలి కోవిలూరు దేవాలయమున నాటుకోటి నగరత్తారులు రాజా సర్ అన్నామలె చెట్టిగారికి నిన్నటిదినము గొప్ప విందుసంగిరి. ఫర్. యం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టి, రామనాథరాజు, డి. బి. టి. రాఘవయ్య, ఎ. రామస్వామిమొదలి మున్నగుప్రముఖు లనేకులు వచ్చియుండిరి. విందుజరిగినప్పటికి రాజా అన్నామలెచెట్టిగారిని అభినందించుట కొకసభ జరిగెను. గౌ. శ్రీనివాసకృష్ణగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, ఎ. రామస్వామిమొదలిగారు మరికొందరు ప్రముఖులు రాజాగారి ధర్మములను ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. రాజా అన్నామలెచెట్టిగారు చింతవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. (అ. ప్రె.)

మీరటు నిర్బంధితుల సహాయనిధి

నాయకుల అప్టీలు

ధిల్లి, ఏప్రిలు 6:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండితమాలవ్య, యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, యస్. సి. కేల్కర్, డాక్టరు మాంజి, ఎం. ఎస్. ఆసేగార్లు, మీరటు నిర్బంధితులకు సహాయమొనర్చుటకు నిధి నేర్పరచుటకై ఈ క్రింది అప్టీలును ప్రకటించుచున్నారు:—

ప్రభుత్వమువారు తమకున్న ప్రత్యేకాధికారముల నుపయోగించక రాజకీయ నేర్పరులపై సామాన్యచట్టముల ననుసరించి చర్యతీసికొనవలయునని కాననసభలయందు, మహాసభలయందు నాయకులు ప్రభుత్వమువారిని కోరియుండిరి. ఈ సవాలును అంగీకరించి ప్రభుత్వమువారు మీరటు కుట్రకేసును ప్రారంభించియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కెంతయో ధనమున్నది. అనుకుల సౌకర్యములున్నవి. నిర్బంధితులు బీదవారు. సహాయము లేకున్న తగున్యాయవాదులు నేర్పరచుకొను శక్తి వారికి లేదు. కార్మికసంఘములను, యువజన సంఘములను అణచుటకు ఈ కేసు లేబడినది. అందుచే నిర్బంధితులకు అన్నివిధముల తోడ్పడుట మనధర్మమై యున్నది.

నిర్బంధితుల నిర్దోషిత్వమును నిరూపించివారు ప్రారంభించిన కార్మిక యువజన ఉద్యమములను కొనసాగించుట ప్రజలధర్మము. నిందితులకు న్యాయసహాయమొసగ లక్షరూపాయ కావలెను. కార్మిక భారతీయులు తమశక్తికొలది విరాళములను పంపవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ సహాయనిధికి డాక్టరు అన్నాగారి అధ్యక్షులుగను, పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూ, చౌదరి రఘువీరు, లాలగిరిధరలాలు గార్లు సభ్యులుగనుండెదరు. పండిత మోతీలాలుగారు అన్నివిధముల ఈ సంఘమువారికి తోడ్పడ అంగీకరించియున్నారు.

విచారణ మేనెలలో జరుగును

మీరటు, ఏప్రిలు 6:—ముజఫ్ఫరునగరుజిల్లా మాజిస్ట్రేటు మిల్లరు వైటుగారు మీరటు కుట్రకేసు విచారణ జరిపెదరని తెలియుచున్నది. విచారణ త్వరలో ప్రారంభింపవలయునని అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు. పోలీసువారు సోదాలో పట్టుకొనిన వస్తువులపరిశీలన చురుకుగా జరుగుచున్నది. అయినను మేనెల మొదటివారమునకుగాని విచారణ ప్రారంభింపబడదు. (శ్రీ ప్రెసు)

రాజపాలుగారు దారుణముగ చంపబడుట

“రంగీలా రసూలు” కర్తకు చివరకు ప్రాణత్యాగము తప్పలేదు

హంతకుడు పట్టువదలుట

ఊరేగింపును పోలీసువారు నిషేధించుట-లాశిలతో గొట్టుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 6:—మహాశయ రాజపాలుగారు “రంగీలా రసూలు” గ్రంథకర్త, ఆర్యసమాజ ప్రచారకులలో ముఖ్యులు, అనర్కలియందు తమ పాత్రలో పండుకొనియుండగా హత్యగావించబడిరి. హంతకుడు ఒకకత్తితో వారి గుండెలపై పొగడుటచే వెంటనే చనిపోయెను. హంతకుడు పట్టువదలును.

హత్య వివరములు

హత్యగావించబడిన రాజపాలుగారు “రంగీలా రసూలు” అను కరపత్రమువ్రాసిన ఆర్యసమాజమును, ఆ కరపత్రము గూర్చి మూడేండ్లక్రిందట కోర్టులలో విచారణజరిగి చివరకు ట్రై కోర్టులో విడుదల గావించబడినది. రాజపాలుగారు ట్రైకోర్టులో తన దుర్మాయనందుకొనియుండ నిన్న మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు పొడగరియగు ఒక మహమ్మదీయ యువకుడు నెమ్మదిగా లానప్రవేశించి 9 అంగుళముల చాకు అతని గుండెలో పొడిచి, చాకుపారవైచి తొందరగాపారిపోయెను. రాజపాలుగారు కొంచెమునేపు యెదిర్చినట్లు తోచును. వారిచేతి మీద గాయములుగలవు. చాకు సరిగ్ గుండెలోనికి చొచ్చుకొని పోవుటచే వెంటనే చనిపోయెను. హత్యచూచిన ఒకసాక్షి పోలీసువారికి చెప్పినదానిబట్టి, మహమ్మదీయ యువకుడు హత్యగావించిన వెంటనే దుర్మాయనతో కొన్ని పుస్తకములను బయటకు తన్నివేసి పారిపోయెను. దుర్మాయనై నన్ను మేడయందు గలది వానువ జీరుచందు గారు, యువకుడు పారిపోవుచుండ గాంచి వెంటబట్టెను. ఆయువకు డొక కట్టెల దొడ్డిలోనికి పరుగిడెను. దానికి వెనుకనై పున యిదివరకు దారియుండెను గాని ప్రస్తుతము మాసివేయబడినది. హంతకు డారితిగ పట్టువడినందున వెనువచ్చినవారికి చిక్కిపోయెను. పోలీసువారి కొప్పగించబడినది. పోలీసువారు రాకమును పాతడు “మహమ్మదీయ సోదరులారా; నేను రాసూలు పగసాధించితిని” అని కేకలు వేసినట్లు చెప్పుదురు. అతడు లాహోరులో వశ్రంగి పనివాడు. హత్యవార్త కార్చిచ్చువలె పురమంతయు వ్యాపించినందున వేనువేలు ప్రజ రాజపాలు దుర్మాయన వద్ద చేరిరి. పోలీసుదళము కాపలా గాయంచుండెను. శవమును హత్యజరిగిన గంటకు మేయో ఆస్పత్రికి గొంపోయి శవభక్షక గావించిరి. ముద్దాయిని గొంపోయిన సిటిపోలీసుప్రేషను చుట్టు గూడ కాపలాగలదు.

రాజపాలుగారిని యిదివరకొక మహమ్మదీయుడు కత్తితో పొడిచినందున 7 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (అ. ప్రె.)

రాజపాలుగారి కిదివరకున్న పోలీసుకాపలా తీసివేయుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 6:—(7-80 ఉదయం) హంతకుని పేరు ఇలాముద్దీను అనియు 25 ఏండ్లందుననియు, రతంబందు అను వానిచే పట్టువడినదియు యిపుడు తెలియవచ్చెను. పోలీసుదళము వచ్చునపుడు రోడ్లపై బండ్లన్నియు నిలిపివేయబడినవి.

రాజపాలుగారు గురుకుల వార్షికోత్సవమునకు బోయి నిన్ను నేవచ్చెను. గురుకులమునకు బోయేడివరకు వారి దుర్మాయనందు సామాన్యమిద్దులతో యిరువురు పోలీసుజనులు సరక్షించుచుండుట వాడుకగనంబడినది. రెండేండ్లక్రిందట వారినిక మహమ్మదీయుడు పొడిచినప్పటినుండియు యీవాడుకకలదు. కాని గురుకుల వార్షికోత్సవమునుండి తిరిగివచ్చినపిదప కాపలా లేకుండుటగాంచి, రాజపాలుగారు తిరిగి కాపలాయుంచవలసిన నని గోరుచు పోలీసు ఉన్నతోద్యోగులందరికి వ్రాసెను.

మున్సిపలు సభ్యులు, భాయి పరమానందుగారు తదితరులందరు అన్వేషణకి వచ్చిరి. శవమును ఛాయాపటము తీసిన పిదప పోలీసు మోటారు లాగ్పై ఆస్పత్రికి గొంపోబడినది. 14 అంగుళముల రక్తస్రవము కత్తి దుర్మాయనందు దొరికెను.

అంత్యక్రియల ఉత్సవము నిషేధించుట

నిన్నటి హత్యలన పురమునందు ఉద్దేశమధికమగునని యెంచి, యెట్లును బహిరంగసభలు జరుగరాదని 144 సెక్షను

ఉత్తరువు ప్రకటించబడినది. శాంతిసంరక్షణార్థమై పోలీసు దళములు అధికముగ రప్పింపబడినవి. ఆయుధసహాయము మోటారుకారులతో పోలీసువారు పురములో కొన్ని వీధులందు రాత్రి కాపలా కాయించిరి. పురమంతయు శాంతముగనున్నది.

శవము ఊరేగింపుగూర్చి తగాయిదా

లాహోరు, ఏప్రిల్ 7:— రాజపాలు మహాశయని శవము ఊరేగింపు నేనుదయము 8 గ ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడినది. పోలీసువారు ముఖ్యమైన వీధులన్నియు మినహాయించి మారుమూలదారులలోనుండి పోవలసిన నిర్ణయించుటచే 11 గంటలకు ఊరేగింపు బయలుదేరలేదు. ఊరేగింపు జరిగెడి మార్గమంతయు పోలీసు సైనికదళముచే కాపాడ బడుచుండెను. నేడు కాంగ్రెసువారు శిక్కులు రెండు ఊరేగింపులు నెహ్రూ నివేదిక సందర్భమున జరిపింప నెంచిరి. పోలీసువారు వాటిని గూడ నిషేధించిరి.

పోలీసువారు ప్రజనెదుర్కొనుట

శవము ఊరేగింపును ప్రజానాయకులు కోరినమార్గమున పోలీసునందున విషయపరిస్థితు లేర్పడినవి. డిప్యూటీ కమిషనరు నాయకులతోను యితర ఉద్యోగులతోను ఉదయం ఆస్పత్రిలో సంద్రించి తాము యిదివరకు మావించిన మార్గము మార్చలేమనిరి. ప్రజానాయకులు అంతయు శాంతియుతముగ జరుగుననియు తాము పూర్తిగా బాధ్యత వహించుమనియు తెప్పిరి. పోలీసువారు నిరాకరించుటచే శవమును వారివద్దనే విడచివెట్టి వెడలిపో దలచిరి. అందుచే అచటచేరిన జనమంతటిని శాంతముగ చెడలిపాముని గోరిరి. ఈలోపుగ జనులు అచటనున్న డొలీ యొకటి గైకొని ఆస్పత్రిద్వారమువద్దకు బోయిరి. శవము లోన పోలీసువారి స్వాధీనము నందున్నది. డొలీ సత్యపాలు ఖాను చందుడేవు గార్లు ప్రజలను వారిం చి డొలీ పారవైచి శాంతముగ యిండ్లకు పాముని గోరిరి. ప్రజలు ఆస్పత్రి పెద్దగోటువద్దకు బోయిరి. అచ్చట పోలీసువారు యెదుర్కొని డొలీ తీసికొనిరి. ఆ తగవులలో దేశరాజ, వైద్యులైన గార్లు, రంపలహారిడేవు, రోస్నాల్లు, రీతనాలుగార్లు గూడ గాయములు తగిలెను. దేశరాజుగారిపై దెబ్బపడగనే మార్చుకొనిరి. వారందరు డొలీ ఖానుచందు డేవుగారింట్ల చికిత్స నొందుచున్నారు. ఆస్పత్రి గోటువద్ద పోలీసువారు కాపలా కాయుచున్నారు. ప్రజలయటగోడుమీద వేచియున్నారు.

రెండవసారికొట్టుట- నాయకులకుగాయములు

ఆస్పత్రియెదురుగ వేచియున్న జనముపై పోలీసువారు వేరొకసారి బలవంతముగ చెదరగొట్టయత్నించుటచే అనేకమంది దెబ్బలుతగిలెను. పంజాబరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి యగు డొలీ ఖానుచందుడేవుగారికి తలపై గాయముపడిరక్తము కారుచుండెను. ఆతడు ప్రజలను చెడలిపాముని బోధచేయుచుండగా లాతిదెబ్బలు తలపై తగిలెను. తలపై నేమియు అడ్డులేకుండెను. భాయిపరమానందుగారికి వీపుపై లాతిదెబ్బలు తగిలెను. మొత్తము 80 మంది బాగాను, పదిమందికి కొద్దిగను దెబ్బలు తగిలెను. ఒకడు అంత్యావస్థలో నున్నాడు. లాకాలేజి విద్యార్థియొకడు, లయల్పూరు వ్యవసాయకళాశాలవిద్యార్థి యొకడు, వేరొక విద్యార్థిగూడ దెబ్బలు తగిలెను. 70 మందికి డొలీ ఖానుచందుగారింట్ల చికిత్స జరిగెను. పదిమంది మేయో ఆస్పత్రియందు చికిత్స నొందుచున్నారు.

సాయంకాలము 4-30 గ. జనమంతయు చెదరగొట్టబడినది. మోటారుకారులపై పోలీసువారు ఊరిలో తిరుగుచున్నారు. 8 మోటారులారీలు తెప్పించి హాజరుగ నుండుట.

శవభక్షక వివరములు రహస్యముగనుంచబడినవి

రాజపాలుగారి హృదయమునందు గ్రుచ్చబడిన కత్తి 13 అంగుళములు గలదనియు వెనుకనై పునరకు పోయి మొన విరిగిననియు, రక్తము వీపుపై పుబ్బడ కన్నముద్వారానుండ ప్రసవించినదియు తెలియచున్నది. శవపరిక్ష 6 వ తేదీ సాయంకాలము కర్నూలువరకు గావించిరి. కాని పోలీసువారి సూచనప్రకారము వివరములు రహస్యముగ నుండుట.

రాజపాలుగారు 40 ఏండ్లవారు. వారిసోదరుడు దేహరాధూను లో నున్నవారికి తండ్రివార్తనంపిరి. రాజపాలుగారి కుటుంబము ఎదిరింట్ల నుండెను. హత్యవార్త వివగనే గోలపెట్టుచు వచ్చిరి. భార్యయు, ముగ్గురు పుత్రులు (పెద్దవానికి 10 ఏండ్లు). యీ మధ్యనే పెండ్లయిన కుమార్తె యొకకై కలదు. హంతకునియిల్లు మోచిగోటువద్ద గలదని తెలియచున్నది.

మూడుసార్లు హత్యకు గురి యగుట

రాజపాలుగారిని చంపుటకు ముస్లిము మతోద్రేకులు మూడుసార్లు యత్నించగ, చివరకు యత్నము ఫలించెను. 1927 సెప్టెంబరు 26 తేదీని కొట్టినవారికి 7 వత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. రెండవసారి రాజపాలుగారి దుర్మాయనతో స్వామిసత్యదేవుగా రుండగ, 1927 ఆక్టోబరు 8 తేదీన వారిని సాదువ యత్నించినవానికి 14 ఏండ్లు శిక్ష పడినది. చివరసారి యిది. నవజీవన భారతసభవారు 6 తేదీ సాయంకాలము సభజేసి హత్యను నిరసించుచు, విచారము చెల్పుచు, రాజపాలుగారి సంసారమునెడల సానుభూతి చెల్పుచు తీర్మానము గావించిరి. ఇది యొక ప్రత్యేకవ్యక్తిపిచ్చిచేష్టగ నెంచవలసినదే. (ప్రీ ప్రెసు.)

నాయకులకు పోలీసువారికి రాజీ

లాహోరు, ఏప్రిల్ 8:— నిన్న రాత్రియు నేనుదయము పరిస్థితులు శాంతియుతముగ నున్నవి. అధికారులకును ఆర్యసమాజనాయకులకును శవము ఊరేగింపుమార్గముగూర్చి రాజీ కుదిరెను. శవమింకను ఆస్పత్రిలోనే యున్నది. శవమును ముందుగ రాజపాలుగారింటికి గొంపోయి ఒకగంటయుంచి పిదప అనర్కలి, గుల్జానమీదుగ శ్మశానవాటికకు గొంపోబడును. ఈమార్గమువలన చుట్టు ప్రాకారమధ్యమందు నగరము, లాహోరోట్లు మినహాయించబడినవి. నిన్నటివలెనే నేడుగూడ ఆస్పత్రిగోటువద్ద చాలమంది జనము చేరిరి. కాని విన్నటివలె కఠిన నిర్బంధములు లేవు. చూడవచ్చినవారిని చూడనిచ్చుచున్నారు. పోలీసువారు చాలమందిగలరు. (ప్రీ ప్రెసు.)

మదరాసు, ఏప్రిల్ 7:—సర్. అబ్దుల్ రహీముగారు నేడు మద్రాసునుండి దెంగుటూరునకు బోవుచు లాహోరుహత్యను తీవ్రముగ నిరసించి, పంజాబులోని హిందూనాయకులును ముఖ్యముగ మహమ్మదీయనాయకులును యీ హత్యలన ఉధ్యమతముల మధ్య వైషమ్యములు మోచిపోకుండ జూడవలసిన మోపురించిరి. (అ. ప్రె.)

అమలాపురం సబుకోర్టులో

O. S. No. 3/1929

పిటిషనరు:—పేరి అన్నపూర్ణమ్మగారు. సా. అప్పనవల్లి.

కవుంటరు పిటిషనరు:—పేరి నాగభూషణ రావుగారు వగయిరా నల్లరు.

పిటిషనరు భర్త గారగు లేటు పేరి నారాయణమూర్తి గారిపేర పుట్టుబడిన ప్రామిసరీ నోట్లు తోలూకు సొమ్ములు రాబట్టుకొనుటకు పిటిషనరు హక్కుదారులనిన్ని తనకు సక్రమము సర్టిఫికేట్లు యిప్పించు మనిన్ని పైసెంబరున పిటిషను పెట్టినది. సదరు పిటిషను 16-4-29 సం॥ రం తేదీకి వాయిదా వేయించినారు గనుక ఆ తేదీవఱకు పున్నయెడల తెలియవచ్చుకోవలెను.

పిటిషనరు నకిలు, మంథా సుబ్బారావుగారు. ఎమ్. ఎ., బి. ఎల్. అమలాపురం.

WANTED.

3 Drivers, 3 Cleaners, 1 Fitter Driven 1 Motor-Reader & Repairer, 1 Line Supervisor 2 Line-men, and 2 Line-coolies will be shortly engaged for the Cocanada Municipal Electric Scheme. Only people with qualifications, sound experience and practice of Diesel Engines and H. T. A C. Electric plant need apply. Minimum salary acceptable and age must be mentioned in the applications which should reach the under-mentioned before 25th April 1929.

D. KRISHNAMURTHI, Chairman, Municipal Council, Cocanada.

అధ్యక్షునిరూలింగు ప్రభుత్వమువారికి

వ్యతిరేకమైన నేమగును ?

ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయము

ప్రభుత్వమువారు కార్యక్రమమును తెల్పనందున అధ్యక్షుడు రూలింగు నివ్వకుండుట

కార్యకర్తగవులచట్టముపై చర్చ

అసెంబ్లీలో బాబులు

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 8 — పటేలుగారు నేడు ప్రజా రక్షణ చట్టముగూర్చి నిర్ణయము ఒకసంకుటకు లేచి నిలుచునదికి రెండు బాంబులు పడినవి. ఒకటి సర్ జార్జి ఘాటరుగారిదని పడెను కొద్దిమందికి దెబ్బలు తగిలెను. సభ్యులు ప్రేక్షకులు లేచిపోయిరి. అంతయు బీభత్సముగ నున్నది. బాంబులు విస్తోలులు గల వారిని ఇరువురను అరెస్టుజేసిరి [అ. ప్రె.]

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 8 — ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేకముగా రూలింగునిచ్చి అధ్యక్షుడు సమావేశము నంతముజేయు నని లాబీలలో నూహించబడుచున్నది. ఇట్లు జరుగునేని గవర్నరు జనరలు సభను రద్దుచేసి తిత్తణమే మరల సమావేశపరచవచ్చును.

(అ. ప్రె.)

(అసాసి యే తెడే పెన్)

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 8:—కొంచెము సుస్థిగానుండుటచే క్రెకార్ గారు సభకు రానందున సభ ముగియవలసి నని భూపేష్ మైత్రాగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు సభాకాక్రమమును తెలియజేయక పోవుటవలన తాము ప్రజాసంరక్షక చట్టమును సరించి రూలింగు నివ్వనని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

లాబీ వదుతులు

ప్రజాసంరక్షక చట్టమునుగూర్చి లాబీలో అనేకవదంతులు ప్రబలింపెను. అధ్యక్షుని రూలింగు ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేకముగానున్నచో ప్రభుత్వమువారు ప్రజాసంరక్షక చట్టమును రద్దుచేయునని సభలో ప్రతిపాదనమును చేపట్టెను. ఈ ప్రతిపాదనము నిర్ణయ మరల పునరుద్ధరించును. సభలో సెన్సేషనల్ అధ్యక్షునికి చాల కష్టముగా నుండును. అధ్యక్షుడు రూలింగు నిచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వమునకు స్థితిగతులను చెప్పుటకు క్రొవరగా రు అవకాశము కోరుటవలన యాయాహా స్థితి మెనడి. రూలింగు నిచ్చి సభను రద్దుచేసినను ప్రభుత్వము వారికి అవసర సమావేశమును కోరవచ్చును.

మధ్యాహ్నము సభలో జరిగిన గడవిడల కందరును చింతిల్లుచున్నారు. ఇరుకత్తులవారును ఉండేకాపురిత్తులై గల్లంతు చేసినప్పుడు అధ్యక్షుడు మిక్కిలి సరసముగా ప్రవర్తించి కాంతము నెలకొల్పెనని యందరును తలచుచున్నారు.

శనివారమునాటి కార్యక్రమము

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 8:— ఈరోజు క్రెకార్ గారు రాక పోవుట వలన ప్రభుత్వము వారి పక్షమున సర్ బి. యె. మైత్రాగారు ప్రజాసంరక్షక చట్టమును గూర్చి అధ్యక్షుడు రూలింగు నివ్వవలెనని కోరెను.

ఇంక జరుగవలసినపని యే మున్నదని అధ్యక్షుడు పేర్కొనెను.

సోమవారము నుండి ప్రభుత్వము వారి చట్టనిర్మాణ కార్యక్రమము పూర్తియగునరకు సభ జరుగననియు కార్యకర్తగవులచట్టము పట్టుకొన్నింటిలో ఆమోదింపబడి కాసనముగ వరకు సభ జరుగవలసినదే యనియు అదిగాక ప్రజాసంరక్షక చట్టమును గూర్చి అధ్యక్షుడు రూలింగు నిచ్చినగాని ప్రభుత్వమువారు తమ కార్యక్రమమును తెలియజేయ విలులేదనియు మైత్రాగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు:—వచ్చే గురువారమునరకు సభ జరుగవలెనన్నమాట.

సర్ బి. యె. మైత్రా:—అలాగే తోచుచున్నది.

గురువారమునరకు సభ జరుగకుండు ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయము అధ్యక్షుడు పేర్కొనెను.

ఏ పని జరుగవలెనో స్పష్టముగా చెప్పక, యిష్టము వచ్చినప్పుడు సభ్యుల నాపుట ప్రభుత్వమువారికి సహజముగా ఉన్నదని అధ్యక్షుడు తీర్మానించినవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రజాసంరక్షక చట్టము కార్యకర్తగవుల చట్టము రెండు మాత్రమే తీర్మానింపబడవలసి యున్నదని ప్రభుత్వమువారు యిదివరకు జెప్పిన సంగతిని రంగస్థాయిఅయ్యంగారు సభవారికి జ్ఞాపకముజేసిరి. నచ్చేవారము యింకా యెందుకు క్రొత్తవిషయములను ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభింపవలెనో లెనకు తోచుట లేదనియు, ప్లేట్ కాన్సిలులో కార్యకర్తగవుల చట్టమునకు సవరణలేమియు సుండుననియు వీరుచెప్పిరి.

డాన్సిలిండ్స్

కార్యకర్తగవులచట్టము ప్లేట్ కాన్సిలులో ఆమోదింపబడునరకు సభ జరుగవలెనని సర్ డాన్సిలిండ్స్ గారు చెప్పిరి. మరియు ప్రజాసంరక్షక చట్టముపై అధ్యక్షుడు తిత్తణమే రూలింగునివ్వవలెనని వారు యూరపియను సభ్యులపక్షమున కోరిరి. తాను అధ్యక్షునికి సాయముచేయు తలంపున స్వదేశమునకు బోవ మానుకొనినాననిగూడ వారు తెలియజేసిరి.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయసభ్యునికి అధ్యక్షుడెంతయు కృతజ్ఞుడు.

డాన్సిలిండ్స్:—సాధ్యమైతే త్వరలో అధ్యక్షుడు రూలింగు నిచ్చిన సభ్యుల పక్షాకర్షముగా నుండును. ఇన్నాల్లు మనము చూచుచున్న స్నేహితుల మెయంట్టిమి. లాబీగుసగుసలు వినుట కెంతయు రోతొట్టుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:—అదంతయు అసంబద్ధప్రలాపము.

లిండ్స్:—సభయొక్క కార్యక్రమమంతయు పూర్తియగునరకు మీరు రూలింగు నివ్వరని లాబీలలో తలపబడుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:—అదంతయు పుక్కిటిపురాణము.

ప్రభుత్వమువారికి మేమిచేయుదురు?

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షుడు తనమనస్సును నిర్ధారణచేసి కొనట్లై ప్రభుత్వమువారు ముందు కార్యక్రమమును అధ్యక్షునికి చెప్పుట సరసముగా నుండునగాదా?

మైత్రా:—నచ్చేవారము నిర్భీతముగాని కార్యక్రమమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి చెప్పగలరు. ప్రభుత్వమువారి చట్ట నిర్మాణమంతయు పూర్తియగునరకు సభ జరుగవలసినదేమిని యిదివరకు క్రెకార్ గారు చెప్పియుండిరి. కార్యకర్తగవులచట్టము ప్లేట్ కాన్సిలుసభలో సెప్పుడు ఆమోదింపబడునో తెలియదు. అదిగాక అధ్యక్షుని రూలింగేమో నిశ్చయముగా తెలిసికొనునరకు ప్రభుత్వమువారు తమ కార్యక్రమమును నిర్ధారణ చేసికొనజాలరు.

కిన్:—భారత ప్రభుత్వచట్టము 63 సెక్షనులో చెప్పబడినట్లు ప్రజాసంరక్షక చట్టము విచారించబడవలెనని చేసిన ప్రతిపాదన యింకను పూర్తికాలేదు. అధ్యక్షుడు చేయు ప్రతిపాదనలన్ని యీసభవారిలో నధికసంఖ్యాకులచే నిర్ణయింపబడవలెనని ఆ సెక్షను తెలుపుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:—కిన్ గారు యిదివరకు సంయుక్త రాష్ట్రముల కాసన సభాధ్యక్షుడుగా నుండిరిగాదా? అధ్యక్షుడు ప్రశ్నలను వేయగానే, కాస్త్రియవిషయములు సభ్యులవలన అడుగబడుచున్నవనియు, అసలు ప్రతిపాదనలు కాస్త్రియములు కానని త్రోసివేయబడుచున్నవనియు వారెంగియెయుంగురు. తమ కార్యక్రమమేమో తెలియజేయక అధ్యక్షుని యెడల గౌరవము మును ప్రభుత్వమువారు మాపనందున నేనును రూలింగునివ్వని రాకరించుచున్నాను. ప్లేట్ యూనియన్ బిల్లుపై సంతకము జరిగెను.

16 క్లాసుపై చర్చ

క్రిందటిరోజున దివాన్ చుట్టాలుగారు 16 క్లాసును గురించి ప్రముఖ భింకించిరి. కే. డి. కార్ గారు గారుగూడ భింకించిరి. గిడ్డిగారును భార్యగారును ముచ్చటించిరి. కార్యకర్తగవులచట్టములోని 16 క్లాసు చూల ప్రమాదకరమైనదని శ్రీయుత పండిత భార్యగారు క్రిందటిరోజున పేర్కొనిన ఉపన్యాసము సంతోషకరమున పల్కెను.

బి. యెన్. మైత్రా

చర్చకు జవాబుచెప్పుచు చుమ్మన్ లాల్ గారు అతి దీర్ఘమయిన ఉపన్యాసములు చేయగ నిష్పయోజనమయినవనియు ఈ బిల్లు 5 సంవత్సరములవరకు మాత్రమే అమలులో నుండుననియు, అటుతరువాత సరిగానుండనిచో మార్పుబడవచ్చుననియు, క్లాసు 16 యొక్క ఉద్దేశ్యమును ప్రతిపక్షబృందము సరిగా గ్రహించలేదనియు, అంతర్జాతీయ కార్యకర్తగవులయముగూడ కార్యకులకు సమ్మేతయు హక్కులేదని గ్రహించినారనియు, మైత్రాగారు చెప్పిరి. సభ్యులకు ప్లేట్ యూనియను ఉద్యమము దేశములో ప్రబలునట్లు కాసనసభ్యులు చేయవలెననియు, ఈ చట్టము అందులకు సహకారియనియు, వారు చెప్పిరి. ప్రజాభిప్రాయ మెప్పుడును సమ్మేదారులకు నుముఖముగా నుండదు. వైద్యనాథు అను గ్రామములో మహాత్మా గాంధీగారు సమ్మేత కారకుడని యభిప్రాయము ప్రబలుటచేత గ్రామవాసులు 'మహాత్మాగాంధీకి జై' అనుమాటలుగూడ పలుకమానివేసిరి. బిల్లు ప్రకారము ఒక్క-రోజు సమ్మేతయెట్లు న్యాయవిరుద్ధము కాదు. సమ్మేతలకు కారకులగు బాధ్యులేని పురుషులను పట్టుకొనట్లై యీ కా స న ము యేర్పడియున్నదని మిత్రుగారు చెప్పిరి. క్లాసు వోటుకు పెట్టబడగా ఆమోదింపబడెను.

క్రాఫర్డుగారి సవరణ

రెండవక్లాసులో సబ్ క్లాసు జీయందు సదులలో నడుపబడుచున్న పొగయెడలను 'ప్రజోపయోగములగు కాళ్ళు'లో చేర్చవలసినదిగా క్రాఫర్డుగారు చెప్పిరి. సెలెక్టుమిటీలో ఒడంబడికవలన ఈ మాటలు వదలివేయబడినవియు, ముందు సవరణ చట్టములో దానిని కలిపెదదనియు మైత్రాగారు చెప్పిరి. క్రాఫర్డుగారు సభవారి యనుమతిని క్లాసును ఉపసంహరించుకొనిరి.

చుమ్మన్ లాల్ గారి సవరణ

రెండవ క్లాసు 'జే' సబ్ క్లాసు లో 'యజమానులు, పనివారు' అను మాటల తరువాత 'పరస్పరము యజమానులకును పనివారికిని' అను మాటలు కలుపవలెను. సవరణ విగిపోయెను. రెండురోజుల అనుభవమువలన సవరణలను ప్రతిపాదించుటవలన లాభమేమియు లేదని చుమ్మన్ లాల్ గారు చెప్పిరి. (అధికారులనవ్వు)

కాక్ గారి సవరణ

ట్రామ్ సర్కిసును ప్రజోపయోగ కాళ్ళక్రింద చేర్చవలెనని కాక్ గారు కోరిరి. సవరణ విగిపోయెను.

క్రాఫర్డుగారి సవరణ

'భయపడుచు గాని' అనుమాటలను తీసివేయవలసినదిగా క్రాఫర్డుగారు కోరిరి, చామర్సు, కాక్ గారు దానిని ప్రతిఘటించిరి.

సవరణ విగిపోయెను.

మూడవ సెక్షను లో క్రాఫర్డు గారు సవరణను ప్రతిపాదించిరి. ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు 18 క్లాసులో సవరణను ప్రతిపాదించిరి. రహింతుల్లాగారి సవరణ యిట్లున్నది. ఏ కార్యకర్తగవులైనను కోర్టువారితో కలిగియున్న పనివారిని వారివారి న్యాయసమర్థతమైన పనులను చేయకుండా ఆటంకపరుచువారికి మూడునెలల శిక్షగాని, రెండువందల రూపాయలు జరిమానాగాని, రెండుగాని విధింపబడవలెను.

కే. సి. రాయ, సుమన్ లాల్, గారు సవరణను తీవ్రముగా భింకించిరి. కలనల్ గిడ్డి, సర్ డాన్సిలిండ్స్, యెమ్. కే. ఆచార్యగారు సవరణను ఆమోదించిరి. సవరణ నుపసంహరించుకొనవలసినదని మైత్రాగారు రహింతుల్లాగారిని కోరిరి.

సవరణ విగిపోయెను. 18 అనుమాలురు, 56 ప్రతిఘటారు.

మూడవరోజున చర్చ

కార్యకర్తగవుల చట్టమును మూడవరోజున ఆమోదింపవలసినదని కోరుచు మైత్రాగారు పస్యసించిరి.

శ్రీనివాసయ్యగారి ప్రతిఘటన

దేశములో కార్యకర్తగవులమును మూలచ్ఛేదముగాంచునను కారణముచే శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారి బిల్లును ప్రతిఘటించిరి. సభలో కార్యకర్తగవుల తవ్వరును లేరు. అట్టియెడ సభవారిట్టి చట్టము నామోదించుకొనట్లై సమ్మేతయెట్లుకు హక్కుగలిగియున్నారు. ఈ చట్టము ఆ హక్కును తీసివేయుచున్నది. బి. యె. మైత్రాగారిపాదము తనకు నన్నలేదనియు, 5 సంవత్సరములకు మాత్రమే యిది అమలులోనుండునెడ దీని యవసరమేమో తనకు తోచుటలేదని శ్రీమాన్ గారు చెప్పిరి.

ఆనీ

'భారతీయులనుండి కార్యకులను వేరుచేయు ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనినారు. ఒకడు కార్యకుడైనచో ఎల్లకాలము వాడేట్లయిండువలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. బిల్లు

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.

లాహోరు హత్య

ఆర్యసామాజికులును, "రంగీలా రసూల్" గ్రంథ కర్తలు నగు రాజపాలుగారిని వారి అంగ డిలో మహమ్మదీయ హంతకు లొకరు వధించుట, ఎంత ఘోరమో చెల్లునక్కరలేదు. అణగియున్న సాంఘిక వైషమ్యములు తిరిగి వైకివచ్చుట కిట్టి విషాదసంఘటనలు కారణము గావచ్చును. ఎవరో దుర్మార్గు డిట్టి కార్యమునకు గడంగినను, మహమ్మదీయ సంఘమున కీ కార్యముతో సంబంధము లేకున్నను, మహమ్మదీయ ప్రముఖు లిట్టి దుష్ట చర్యను నిరసించి తమ ఏవగింపును వెల్లడిజేయుట యవసరము. లేనియెడల, హిందూసంఘమునందు మిగుల భీతి ఏర్పడగలదు. అందువలన గలుగుటలీతములు వాంఛనీయముగ నుండవు. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు, లాహోరుహత్యను నిరసించి, హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులు అంతఃసఖ్యప్రవర్ధనమునకై కృషిచేయుట వలయు నని కోరియుండిరి. వీరి వలె ఇతర మహమ్మదీయనాయకులు గూడ హత్యను పూర్తిగ నిరసించుట యవసరము. హిందూ నాయకు లిట్టి సంఘటనము గాంచి, మహమ్మదీయ సంఘముపట్ల ద్వేషభావము వహించక, సఖ్యమున కంతరాయము గలుగకుండ జూచుట ధర్మము. ఏసంఘమువారు దార్శన్య మొనర్చినను, దేశ ద్రోహమే యగును గాన, అన్ని సంఘములవారును విద్వేషకారకుల పట్లను దుష్ట చిత్తులపట్లను ఏవగింపు చూపి, తమ సంఘమునం దిట్టివారికి స్థానము లేకుండ జూడవలయును.

రాజపాలుగారిని వధింప బ్రయత్నించుట కిది మొదటిశ్రమయము గాదు. 1927-వ సంవత్సరమున నిట్టి యత్నము జేసినవారు కారాగృహ శిక్షకు పాత్రులయిరి. ఆసంవత్సరమే, రాజపాలుగారి అంగడియందున్న స్వామీసత్యదేవగారిని పరిమార్చు ప్రయత్నము జరిగెను. ఇటుల ప్రయత్నించినవారికి శిక్ష విధింపబడెను. రాజపాలుగారి అంగడిలో జరిగిన మూడవప్రయత్నము, వారిమరణముతో సంతమొందెను. రాజపాలుగారు నిద్రించుచుండగ వధించినవాని, భీరుత్వమును, క్రూరత్వమును గమనింపవచ్చును. రాజపాలుగారిపై మొదటి ప్రయత్నము జరిగిన నాటినుండియు, పోలీసుకావాలాయుండెనట. ఈమధ్య నది తీసివేయబడెనట. గురుకులపు సాంవత్సరికోత్సవమునకు వెడలి రాగనే, రాజపాలుగారు ఘోరమరణము గాంచవలసివచ్చెను. రాజపాలుగారి గ్రంథముపట్ల దెచ్చిన అభియోగము, వారి కనుకూలముగ నిర్ణయింపబడెను. న్యాయస్థానములో గాజపాలుగారు జయ మొందినను, క్రూరహంతకునిచేతులలో ప్రాణముల గోల్పో

వలసి వచ్చెను. ఆర్యసామాజికులు ప్రాణార్పణమునకు పేరెన్నిక గనినవారు. తమవిశ్వాసములకొరకు వారు ఎట్టి అపాయముల నయినను ఎడర్కొన సాహసము గలవారు. వయోవృద్ధులగు శ్రద్ధా నందు లెట్టి దుర్మరణమునకు పాలయిరో తెలిసిన విషయమే. ఆర్యసామాజి స్థాపకులగు దయానందులు హత్యకు లోనయిరి. మొన్నటిదినము రాజపాలుగారు వీరమరణము గాంచిరి. లాహోరు విషాదసంఘటన మింతటితో ముగియలేదు. అధికారులపట్టుదలవలన, పలువురకు దెబ్బలు గూడ తగులుట సంభవించెను. రాజపాలుగారిశవమును ఊరేగింపులో శ్మశానమునకు గొంపోవుటకు ఆర్యసామాజికులు తలపెట్టగ, లాహోరు అధికారులు నిషేధించిరి. ఇందుకు ఫలముగ, నూర్గురకుపైగ దెబ్బలుతగిలెనని తెలియుచున్నది. పంజాబు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి యగు డాక్టరు ఖాన్ చందదేవుగారికిని, భాయి పరమానందుగారికిని, రాజపాలుహంతకుని పట్టియిచ్చిన విద్యార్థి అనువారికిని, ఇంకను ఇతర ప్రముఖులకును దెబ్బలు తగిలెను. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, అధికారులు కొంచెము సహనమును దూరదృష్టిని జూపుట యవసరమై యుండెను. కాని, పంజాబు అధికారులచరిత్ర కిట్టి నిగ్రహము దూరమగుటచే, వేరొకరికిగ జరుగకున్నది. రాజపాలుగారి హత్యను ఖండించుచు, వారి కుటుంబముపట్ల సానుభూతి జూపుట హిందువుల మహమ్మదీయ లెల్లర కనీసవిధియగుచున్నది. ఇట్టివిధిని వివిధసంఘములవారును నిర్వర్తించి, యికముం దెట్టి యెడబాటు గలుగకుండ జూచుట ధర్మము. ఇట్టి దుస్సంఘటనలు, ప్రజలలో ప్రభోధము గలిగించి, దేశము నెడర్కొనుచున్న అపాయములను ప్రజలు గ్రహించునట్లు జేయగలవు. ఇకనయినను, సాంఘికద్వేషమువలన గలుగు నష్టములను దేశము గ్రహించజాలనిచో, భావ్యాభివృద్ధి కవకాశముండజాలదు. వీరమరణముగాంచిన రాజపాలుగారు భగవత్సన్నిధ్యము జేరి, ఆత్మశాంతి బడసెదరుగాక! పంజాబు దేశమునందలి ద్వేషానలము చల్లారుగాక!

విదేశవస్త్ర బహిష్కారఫలము

హిందూదేశ మవలంబించిన విదేశవస్త్ర బహిష్కారఫలమును, ఇంగ్లండు అనుభవించుచున్నట్లు వెల్లడియగుచున్నది. బ్లాకుబరనునందు ఇరువది తొమ్మిది బట్టలమిల్లులు మూసివేయబడె ననియు, వీనితో గలిపి యింతవరకు నలువది ఎనిమిది మిల్లులను మూసివైచుట తలసింపె ననియు, ఇందుకు ముఖ్యకారణము భారతీయ లవలంబించిన విదేశ వస్త్రబహిష్కార మని సందర్భముల నెరిగినవారు భావించుచున్నారనియు, విదేశవస్త్రలు దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశవస్త్రకర్తలు సాహసించి ఇంగ్లండుకు ఆర్థరులను బంపకున్నారట. ఇప్పుడు మూయబడిన మిల్లులు, బట్టలమిల్లులలో మూడవవంతుగనని తెలియుచున్నది. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును పట్టుదలతో కొనసాగించుచో, అనుకూలఫలము గలుగుననుటకు సందియములేదు. ఇందుకుగాను, హైందవ వ్యాపారులు విదేశవస్త్రముల కార్డరుల నిచ్చుట మానవలయును. భారతీయులు కద్దరు వస్త్రములను దప్ప, అన్యవస్త్రములను ధరింపకుండుటకు ప్రతిజ్ఞ

గైకొనవలయును. ఇందుకు జాతీయవాసరమున కన్నను అనుకూలసమయ మింకొకటి గనుపించదు. కద్దరువస్త్రదీక్ష గైకొని, దానిని నిష్ఠతో కొనసాగించుట, భారతీయులకనీసధర్మము. స్వరాజ్యసందర్శనము గాంచుట కింతకన్నను సులభోపాయ ముండజాలదు. భారతవస్త్రము స్వరీపాలనము ననుభవించుచున్నయెడల, విదేశవస్త్రబహిష్కారమున కింతటి ప్రయత్న మవసరమయ్యెడిదిగాదు. హిందూదేశమునందు శ్రేష్ఠమగుప్రతి పండును. రాటపు మగ్గు పరిశ్రమ లనహయముతో, ప్రజలు తమకు గావలసిన వస్త్రములను తయారుచేసికొనుటయ గాక, అన్యదేశములకుగూడ బంపగలుగుదురు. పూర్వకాలమున, హిందూదేశము నున్నితమగు వస్త్రములను తయారుచేసి, ఇతరదేశములకు బంపి ప్రఖ్యాతి వడసియుండెను. నేడు తనకు గావలసిన వస్త్రములను విదేశములనుండి తెప్పింప వలసినగతి, యీదేశమునకు పట్టినది. దేశ మందుచే బీదదయ్యెను. బట్టల నేతకు వలయు సాధన సామగ్రి ఘక్కులముగ నుండియు, హిందూదేశము వెతలపా లగుటకన్న దౌర్భాగ్యదశ వేరుండదు. దేశము స్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవుటచే, తనవస్త్ర పరిశ్రమను తానుకాపాడుకొనజాలకున్నది. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నచో, ఈదేశము విదేశవస్త్రములపై తగిన సుంకములను విధించి, తన పరిశ్రమను తాను రక్షించుకొనగలిగెడిది. తుర్కీలో నియమింపబడిన టారిఫ్ కన్యమనవారు, విదేశవస్త్రములపై నూటికి ఇరువది యైదువంతున పన్నులను విధింపవలెనని సిఫార్సు చేసిరి. విదేశవస్త్రములను ధరింపకుండుటకు, తుర్కీ విద్యార్థులు శపథమూనిరని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశము గూడ స్వరీపాలనము ననుభవించుచున్నచో, నిట్టి కార్యములను సులభముగ నిర్వహించెడిది. స్వరీపాలనము లేనికతన, హిందూదేశముప్రజల విచ్ఛిన్న క్రిపై నాధారపడవలసివచ్చుచున్నది. వెలుపలకు బోవు సంతతదనప్రవాహము నరికట్టి, హిందూదేశసంపదను హిందూదేశమునందే నిలుపుటకై, గాంధీమహాత్ముడు కద్దరు సందేశము నొసరియున్నాడు. ఈసందేశమును భారతీయులు శ్రద్ధతో నిర్వహించుచో, ఇష్టకామ్యార్థ సిద్ధి బడయుట నిశ్చయము.

ఇంగ్లండు: మద్యపానము

ఇంగ్లండునందు, ఏరాజకీయ పక్షమువారును మద్యపాన సమన్య విషయమై పట్టుదల చూపుట లేదు. అమెరికాలో నిషేధము పట్ల గనుపించుచున్న యభిమానము, ఇంగ్లండులో నేమూలను గనుపించదు. అమెరికా యవలంబించుచున్న నిషేధ పద్ధతికి భంగకరముగ, బ్రిటీషు నౌకలు మద్యమును గొంపోవు చున్నవి. ఇంగ్లండులో మద్యపాననిషేధము పట్ల పట్టుదల లేకబోవుటచే, బ్రిటీషు పరిపాలనముక్రిందనున్న హిందూదేశమునందును నిషేధము నవలంబించుటకు వీలుపడుట లేదు. రాబోవు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో నయినను, మద్యపాన సమన్య ప్రాముఖ్యము బడయునూచనలు గానరావు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముతో జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదని, ప్రధానమంత్రి యగు బాల్ఫూరుగారు యువజనులను ఎచ్చరించుచున్నారు. మద్యపాన నిషేధము, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును భంగపరచు నని,

హిందూదేశపు అధికారులు సామాన్యముగ నలుపుచున్న వాదమునకు, బాల్టవినుగారి ఎచ్చరిక అనుగుణముగ నున్నది. కాని, నేరములు గావించుటకు వ్యక్తులకు గల స్వాతంత్ర్యముతో, అధికారులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటలేదా? ఆత్మహత్యను నేరముగ పరిగణించుట లేదా? అట్టితరీ ఆవిసితిని బెంచి త్రాగెడివారికిని తదితరులకును గూడ హాని గలిగించెడి మద్యపానమును నిషేధించుట, ఏల వాంఛనీయముగాదో తెలియదు. లేబరుశక్తునాయకు లగు రామ్మోమాక్షనాల్లుగారు, తమశక్తియు అధికారమునకు వచ్చుచో ప్రస్తుతపు లైసెన్సు పద్ధతీయం దెట్టి మార్పులు జరుగవలయునో విచారించుట కొక ధారాలో కమిషనును నియమించెద రని, నుడివిరి. అంతియగాని, ఏ రయినను మద్యపాననిషేధమునకు బూనెద మని వాదనము జేసియుండలేదు. మద్య విక్రయమువిషయమై కొంత యభివృద్ధిని గలిగించెదమని మాత్రము, లిబరలుశక్తియు తరఫున సర్ హార్బర్ట్ సామ్యుయల్ గారు పలికిరి. ఏకము అధికారమునకు వచ్చినను, ఇంగ్లండులో మద్యపాన నిషేధము కొనసాగునని తలచుట కవకాశము గనుపించదు.

హార్టాగుకమిటీ నివేదిక

హార్టాగుకమిటీ నివేదిక బయల్పడకపోయినను, హిందూత్వ ప్రచురించినసిఫార్సుల గాంచిన, దీనిని నియమించిన ప్రయోజనము సార్థకమయ్యె నని ఎంచుచున్న, విద్యావిభానము నప్రదాయకముగ నున్న దనియు, మంచిచెడుగులను తిన్నగ గుర్తింపగల నియోజకవర్గ మేర్పడ లేదనియు, ఈకమిటీవారు చెవిపిరట. అందుచే, సీయోజకవర్గమును విస్తరింప జేయగూడదని తెలుపుటకు వీలగుచున్నది. ప్రజలు చాల కాలమునుండియు, విద్యావిభానమును మార్చవలెననియు, సాహిత్యవిద్యను వృత్తివిద్యను కలుపవలయుననియు కోరుచుండిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారటుల గావించనపుడు, ప్రజలేమిచేయగలరు? అందుకుగాను ప్రజల హక్కులను నిరోధించుట పాడియగునా? విద్యాశాఖ యంతవరకు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి వశమునందుండి, మంత్రులు యధీనమునందున్నది. హార్టాగుకమిటీవారు దీనిని ఇండియా ప్రభుత్వపు యాజమాన్యముక్రింద నుంచగోరుట ఎంతవంతయో యూహింపవచ్చును. సైమను సంస్కరణములు, ఇండియా ప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవని తెలిసినవిషయమే. అట్టితరీ, విద్యాశాఖ కేంద్రశాఖయై శాసనసభకు బాధ్యతవహించుకుండును. హార్టాగుకమిటీ సూచనలు, యిప్పటిగోచును గూడ తొలగింపనున్నవి.

మహాత్ముని ధార్మికదృష్టి

గాంధీ మహాత్ముడు సత్యమును ప్రకటించుటలో వెనుదీయడు. వారు నిర్వహించుచున్న సత్యాగ్రహశ్రమపు శ్రేష్ఠత్వము వెల్లడియగుచున్నను, అందలిలోకములను గూడ వెల్లిబుచ్చుటకు, మహాత్ముడు సమకట్టెను. ఆశ్రమవాసులకు స్వంతధన మేమాత్ర ముండగూడదను నియమమువిషయమున జరిగిన లోకములను మహాత్ముడు వినరించును, వీనిని దొంగతనముగ భావించుచున్నాడు. కీర్తిశేషులగు మౌగ్లాలో గాంధీ సోదరులగు ఛాగ్లాలో

గాంధీగారును, తమ సతీమణియు, ఆశ్రమవిధులకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినందుకు, మహాత్ము జెంతయు పరితాపము చూపుచున్నాడు. సామాన్యదృష్టితో చూచిన, నిట్టిలోకములు పాటింపదగినవి గాకున్నను, మహాత్ముని సత్యవ్రతావలంబనమున కివి ప్రబలాటంకముగ నున్నవి. మహాత్ముని దృక్పథమునకును, సామాన్యుల దృక్పథమునకును ఎంతటి యంతరము గలదో, దీనినిబట్టి యూహింపవచ్చును. అయినను సత్యాగ్రహశ్రమము విషయమై మహాత్ముడు నిరాశ జెందలేదు. ఆశ్రమమునందు ఎన్నిలోకములున్నను, మహాత్ముని విశ్వాసము చలించకున్నది. దీనిద్వారా పరమేశ్వరుని సందర్శింపగలమను విశ్వాసము వారినికను విడువలేదు. సబర్యతీ ఆశ్రమము ఆదర్శప్రాయమై వెలయుగాక!

దక్షిణాధ్రువ మెవరిది?

ఉత్తరధ్రువము, దక్షిణధ్రువముల నన్వేషించుటకై పాశ్చాత్యులు వెడలుటయు, అందుకుగాను ఎన్నియో కష్టములకు లోనగుటయు తటస్థించుచున్నవి. కాని, నూతనప్రదేశాన్వేషణము, వివాద కారణముగ పరిణమించు చిహ్నములు గనుపించుచున్నవి. దక్షిణధ్రువమును కమాండరు బిర్డుగారు అన్వేషించుటచే, అది తమది యని, అమెరికావారనుచుండ, తాము బిర్డు గారి కనుజ్ఞ విచ్చితిమేగాని అది తమదేయని బ్రటీషువారనుచున్నారు. ఈ భాగమునందు చేపలు తిమింగిలములు విశేషముగదొరకుననియు, లోహపు గనులుగూడ దొరకవచ్చుననియు తలచుటచే, పెక్కుజాతు లీ భాగముపై కన్నువైచి యుండుట సహజము. అమెరికావారి విషయమై తమ యభిప్రాయమును ఇంగ్లండుకు బంపెదరని వార్త వినవచ్చుచున్నను, ఇంతవర కేమియు జరిగినటుల దోచదు. కాని, నూతనప్రదేశములను కనుగొనుకొలదియు, వివాదములును కలహములును బెరుగునుగాని, తగ్గవని తోచును.

ఇంగ్లండు : రుష్యా

ఇంగ్లండు రుష్యాల మధ్య రాజకీయ సఖ్యము లేకున్నను, వాణిజ్య వ్యవహారములను యథేచ్ఛగ సాగించు తలంపుతో, బ్రిటీషు వాణిక్కు లిటీవల రుష్యాకు వెడలియుండిరి. వీరికి రుష్యాలో సముచిత గౌరవము జరిగెను. కాని ఉభయదేశములకును రాజకీయ సఖ్యము గుదిరిన గాని, వాణిజ్యసంబంధమును గుదుర్చుకొన వీలులేదని రుష్యావారు తెలిపినటుల, వార్తలలో గలదు. రుష్యా బ్యాంకు గవర్నరుగారు, బ్రిటీషు వాణిక్కుల కిచ్చిన విందుసభలో నీ విధమున ముచ్చటించిరట. వాణిజ్యాభివృద్ధినిమిత్రము, బ్రిటీషువారు రాజకీయ సఖ్యమును గూడ గుదుర్చుకొందురేమో చూడవలయును. ఇటుల జరుగుచో, బ్రిటీషువారి మనముల నాందోళనపరచుచున్న, రుష్యా భయము తగ్గగలదు. అమెరికాలో గూడ నిట్టి సఖ్యప్రయత్నములు జరుగుచున్నటుల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇవి ఎంతత్వరలో ఫలించిన, ప్రపంచశాంతి కంతలాభకరము.

జపాను : చీనా

ఇంతవరకు జపాను ప్రభుత్వము, నాకింగు నందలి చీనా జాతీయ ప్రభుత్వమును గుర్తింప

దయ్యెను. కాన్టో మంచూరియాలో గలిగిన దురవస్థవలన, నాకింగు ప్రభుత్వముతో సమాధాన పడుట మేలని, జపాను ప్రభుత్వము గుర్తించుచున్నటుల తెలియుచున్నది. ఇక్కార్యమును జపాను త్వరలో నిర్వహించుట, ఆసియాశాంతికి లాభకరము. కెల్లాగు బడంబడికవిషయమై జపాను ప్రభుత్వము ప్రాతికూల్యము నెదుర్కొనుచున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వము మరికొంతకాలము నిలుచునో నిలువదో చెప్పవీలులేకున్నది. ఏప్రభుత్వము అధికారమునకు వచ్చినను, చీనాతో సఖ్యపడుట యవసరమని గ్రహింపవలయును. చీనాజపానులు సఖ్యపడుచో, పాశ్చాత్య జాతులుగూడ చీనాను తప్పక గౌరవింపగలవు. ఈరీతిని జపాను ఆసియాగౌరవమును కాపాడగలదు.

సైమనుకమిషను : లండను భారతీయులు

సైమను కమిషనువారు లండనులో 27 వ తేదిన దిగునపుడు, లండను కాంగ్రెసుసభవారును, ఇంపీరియల్ మత్ప్రతి కూల సంఘములవారును గలసి, బహిష్కారప్రదర్శనములు గావించెద రని, రూటరువార్తలు చెలుపుచున్నవి. నల్లజెండాతో కమిషనువారిని వీరు యెదుర్కొనెదరట. పంజాబు విద్యార్థులు కొందరిచే మాత్రము స్వాగతప్రతి మిప్పించబడునట. విద్యార్థులు స్వాగత సమావేశములలో పాల్గొనవచ్చును గాని, బహిష్కారప్రదర్శనములలో బనికిరాదని విదితమగుచున్నది. లండనులో బహిష్కారప్రదర్శనములు జరుగుచో, హిందూదేశమునందును ఇంగ్లండు నందును గూడ భారతీయులచే సైమనుకమిషనువారెటుల తిరస్కృతు లగుచున్నారో, తెలియగలదు.

రాజుగారి ఆరోగ్యము

(వైర్లెస్)

రుగ్వీ, ఏప్రిల్ 7:—రాజుగారు రాత్రి బాగానే గడపిరి. బోగ్నారులో ఎండ బాగానే కాసెను. ప్రాతఃకాలభోజనమైన పిదప రాజుగారు క్రెయిస్ట్యులతోటలోనే కొంత సేపు నడచిరి.

వైమానిక తపాలు

ఇండియాకు నిన్న కేరెను

(వైర్లెస్)

రుగ్వీ, ఏప్రిల్ 7:—నిన్న ఇంగ్లండు నుండి ఇండియాకు వైమానిక తపాలు మొదటి పర్యాయము కేరినది. పెరిషియను గల్ఫునుండి కరాచికి 800 మైళ్లు సరాసరి అంత్యయతాము గ చేరెను. మూడు గంటలు మాత్రమే అనుకొన్న వేగకంటె అలస్యమైనది. బగ్దాదునుండి బయలుదేరిన పిదప దుమ్మునుమారము చెలరేగెను. కాని ఆటంకము గలుగ లేదు. రెండవ మెయిలు టపా ఇండియాకు నిన్న బయలుదేరెను. మార్చి 30 తేదీని బయలుదేరిన విమానముకంటె ఈ విమానములో ఎక్కువ తపాలున్నట్లు. ఎక్కువగా సామాను గూడ నున్నదట. నేడు కరాచీ నుండి ఇంగ్లండుకు మొదటి వైమానికతపాలు ప్రారంభమైనది. నేడే విమానము బయలుదేరెను.

పెరిషియా ఆఫ్ఫ్ సరిహద్దు

ఆస్టునుల దాడులు

రూటరు

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—పెరిషియా ఆఫ్ఫ్ సరిహద్దులో పెక్కుసార్లు ఆస్టునులు దాడి సల్పిరట. 100 గదు ఆస్థులు ఆయధిపాలులై కాపునకు 28 మైళ్లు మారముగ నున్న గ్రామమును దోచుకొనిరట. కొద్దిమంది గ్రామస్థులు బంపిరట. ప్రజ్ఞ త్వమువారు నలుచర్యను దీసికొనుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశమున గాంధీ మహాత్ముని సంఘాతము

ఖడ్గరును విక్రయింపుడు— విదేశీ వస్తువుల భోగిమంటలు వేయుడు— మద్యపాననిరసనప్రచారమును సలుపుడు— పవిత్రమగు ఖడ్గరును కట్టుడు

ఖడ్గరునిధికిని లాలాజీ నిధికిని ధనమొసంగవలె నని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు.

మహాత్మునకు హైదరాబాదులో మిక్కిలి ఘనమగు స్వాగతము

లతలకొలది ప్రజలు స్టేషనులో నిండిపోవుట

నిన్న 6 వ తేదీని మహాత్ముడు హైదరాబాదుకు రైలుతో వచ్చినపుడు ప్రజలలో అపూర్వమగు సంతోషము వినితమై నది. చాలమందిదారిసాధుగననున్న స్టేషనులలో మహాత్మునితో గూడ నా రైలులోనే హైదరాబాదువచ్చిరి. వాడిజంక్షనుమొదలు హైదరాబాదువరకును ప్రతిస్టేషనులోను ప్రజలు మహాత్ముని సమీపించుచునే యుండిరి. హైదరాబాదు రైలుస్టేషనులో ప్రజాసమూహము లతలకొలదిగా నుండెను. మహాత్ముని స్టేషనువరకు రైలులోనుండి నిలిపి మోటారుకారులలోనికి తీసుకొను బహుటకు వారయ్యెను. వందల ప్రక్కనుండి ప్రభుత్వకార్యాలయమునంతట ఆ ప్రక్కగూడ కేలకొలది ప్రజలు నిండిపోయిరి. నైజాంరైల్వే హోటలు సూపరింటెండెంటు పియర్సుగారు జేగం షేటునుండి మహాత్మునితోగూడ రైలులో హైదరాబాదుకు వచ్చెను. లతలు చాల కష్టపడి మార్గముచేసినను మహాత్ముడు రైలుబండిలోనుండి మోటారుకారు నెక్కువరకి 45 నిమిషములు వచ్చినది. మోటారుకారులో మహాత్ముడు కూర్చుండిన పిమ్మట గొద్దు యూరేసింపుతోను బ్యాంకుమేళముతోను వివేకవర్ధనీ నాటకశాలకు తోడ్కొనిపోయిరి. చాల వలంబీరుదశములను లతలకొలది ప్రజలును వెంటనడచిరి. హిందువులును మహాత్ముడియలునుగూడ మితిమీరియుండిరి.

నాటకశాలలో మహాత్ముని కు సమన్విత పుష్కల సుధాసము సమర్పించబడెను. సికింద్రాబాదులో సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు బహిరంగశలము దొరకనందున వారుగూడ హైదరాబాదుకు వచ్చిరిగాన రెండుపట్టణములవారును కలిసియే సమర్పించిరి. సన్మానపత్రమును ఖడ్గరు రుమాలుపై ముద్రించిరి. దానిని వాచును రామచంద్ర నాయకుగారు చదివిరి. పిమ్మట మహాత్ముడు ఉరుగు భావలో మాటలాడెను. దర్శనారాయణులను ఖడ్గరును హిందూ మహాత్ముడియ మైత్రిని మద్యపాన నిరసనమును అస్పృశ్యత నివారణమునుగూర్చి మహాత్ముడు బోధించెను. గోవధలను నిషేధించి నందుకునై జామగారినీ ప్రశంసించెను. హైదరాబాదులో మిక్కిలి సన్నుతులు పెంకబడునని శ్రీమతి సరోజినీగారివలన మహాత్ముడు విని యుండినందున తనకు సమర్పించబడిన ఖడ్గరుదండలోని సన్న నూలును చూచి చాలమెచ్చుకొని దానిని వడికిన అస్పృశ్యబాలురను ప్రశంసించెను. పిమ్మట వలంబీరులు సభలో ధనమునుసూచించిరి. మొత్తము 15000 రూపాయలు సమర్పించబడెను. మహాత్ముడును శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారును కుమార్తెయును శ్రీమతి సరోజినీగారి భర్తయును మేజరు, ఎం. జి. నాయకుగారి గోడ్రెసు త్రే సోట్లు భవనమున నివసించుచున్నారు. 6 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 6-20 గంటలకు రైలుబండి హైదరాబాదు స్టేషనుకు వచ్చినది. 200 మోటారుకారులు ఊరేగింపులో నడచెను. రాత్రి 8 గంటలకు నాటకశాలకు చేరిరి. 7 వ తేదీని మహాత్ముడు వివేకవర్ధనీ పాఠశాల హిందూ ఆనాథ శిశువలయును నిమ్మజాతుల పాఠశాల బాలికా పాఠశాల ఖాదిభండారు శేత్రయంత్రశాల మున్నగువానిని జూచెను. ఆసంస్థలన్నిటిలోనుగూడ మహాత్మునకు ధనమొసంగబడినది. నిన్న సాయంకాలము శ్రీమతి నాటకశాలలో 8000 నుండి శ్రీమతి సమావేశమయిరి. ఆసభలో మహాత్ముడు పర్యవేక్షించెను. కొన్నిచోట్ల మహాత్మునకు ఖడ్గరుబట్టల నొసంగిరి. నిన్న రాత్రి మెయిలులో మహాత్ముడును దేశక్షేత్ర వేంకటప్పయ్యగారును హైదరాబాదు నుండి బెజవాడకు బయలుదేరిరి. చాల మందిప్రముఖులును కేలకొలది ప్రజలును రైలుస్టేషనుకు వచ్చి సాగినవారి.

(శ్రీ ప్రెసు.)

12 వ తేదీని మచిలీపట్టణమును చేరెదరు

శ్రీమతి సరోజినీగారు యీ నెల 13 వ తేదీనిగాక ఈ

నెల 12 వ తేదీనే మహాత్ముడు బందరులో నుండును.

(శ్రీ ప్రెసు.)

తూర్పుకృష్ణాలో మహాత్ముని సంచారము శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగా

రెటుల వ్రాసిరి.

3-4-29. బోనకల స్టేషను రాక ఉల్లి 8-20
ఏర్పాటు జరిగినచో లింగాలమీదుగా

జగ్గయ్య షేట్ల రాక ఉల్లి 6-30
జమంతి పురంలో సభ ,, సా|| 5,
జగ్గయ్య షేట్లలో శ్రీమంతుల ,, సా|| 5-30
,, బహిరంగసభ ,, సా|| 6-0
,, ,, పోక సా|| 7-0
ఏర్పాటు జరిగినచో కొంతాంబి
మీదుగా నందిగామ రాక సా|| 8-0

9-4-29 ,, బహిరంగసభ ,, ఉల్లి 6-10
,, ,, పోక ఉల్లి 7-30
క్రొత్త యిబ్రహీంపట్నం సభ ,, ఉల్లి 9-0
ఏర్పాటు జరిగినచో కొండపల్లి రాక ఉల్లి 9-30
బెజవాడ ,, ఉల్లి 10-20
,, పాట్లపాసెంజరు పోక సా|| 4-30
నూజిపేడు రైలుస్టేషను రాక సా|| 5-20
గొల్లపల్లి ,, సా|| 5-45
నూజిపేడు పట్నం ,, సా|| 6-15

10-4-29 మానికొండ ఉల్లి 9-30 మొ|| 10
ఉయ్యాలూరు రాక ఉల్లి 10-30
నెప్పల్లి ,, సా|| 5-30 మొ|| 6-0
ఉయ్యాలూరు ,, సా|| 6-30 మొ|| 7-30
కపిలేశ్వరపురం ,, రాత్రి 8-0

(అచటనే ఆరాత్రి నిద్ర)

మహాత్ముని సన్మానము— వెంట్రప్రగడ:—

ఈ గ్రామ ప్రముఖులు ఖడ్గరు నిధికిగాను 7-4-29 వరకు వేసిన విరాళములు.

శ్రీయుత చలసాని రామయ్య చౌదరిగారు	రు	50-0-0
పాలడుగు అప్పయ్య చౌదరిగారు		50-0-0
నూర్పనేని కోటయ్య చౌదరిగారు		25-0-0
కూచిపూడి వీరరాఘవయ్య చౌదరిగారు		40-0-0
వెంట్రప్రగడ శ్రీరాములుగారు		20-0-0
వెంట్రప్రగడ ముక్తేశ్వరరావుగారు		15-0-0
తాడేపల్లి వెంకటప్పయ్యచౌదరిగారు		20-0-0
కొనరాజు వెంకటసుబ్బయ్యచౌదరిగారు		50-0-0
కొనరాజు సత్యనారాయణ చౌదరిగారు		50-0-0
వెంట్రప్రగడ చలవతిరావుగారు		15-0-0
శ్రీమతి పూల మహాకృష్ణగారు		10-0-0
తదితరులు		18-0-0
	రు.	368-0-0

గ్రామములు యింకను కొంతమంది సహాయముచేయ ఉత్సహితులై వున్నారు. పరిసర గ్రామములకు మ-రా-రా-శ్రీ, కాజ వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు, తుమ్మల శీతారామయ్య చౌదరిగారు, వీరపనేని పున్నయ్య చౌదరిగారు, నూర్పనేని గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారు, వెల్లింకి రామదాసు చౌదరిగారు, కాజ వెంకటప్పయ్య చౌదరిగారు, కొల్లి అంజయ్య చౌదరిగారు, మొదలగువారు సన్మాన మొనర్చుటకు, నిధికి విరాళము లొసంగుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

కొనరాజు వెంకటసుబ్బయ్య.

నార్కే పొగమోడలో దొంగసారాయి యున్నదను కొని యున్న టెడ్ సమద్రతీర వ్యాపారమును కనిపెట్టి చూచుచున్న నైసికులు కాల్చిరని వారు కోపమును వెల్లువెత్తుచు ఆతేజించుచున్నారు. దొంగసారాయి కాదు, అరటిపండ్లే యని తృప్తిపెందినను కాల్చిరట.

విదేశ వార్తలు

రాజుగారి ఆరోగ్యము

(నూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—రాజుగారి కీర్ణ నొప్పులకు ఎక్కువ చికిత్సను గావించుచున్నారు. ఆదివారము మధ్యాహ్నములో చికిత్స జరిగెను.

ఆంగ్లో రషియా వర్తక

సంబంధములు

“ముందు రాజ్యాంగసంబంధము లేర్పడవలెను.”
“ఆపేదవ వర్తకసంబంధమును మాట్లాడ వచ్చును”

(బీము నెర్విసు)

పెర్స్, ఏప్రిల్ 6:— మాస్కో-వార్త ఇట్లు చెలువు చున్నవి. బ్రిటిషు వర్తక రాయబారమునకు ఉచిత మర్యాదలను సోవియటులు జరుపుచున్నారు. కాని రాజ్యాంగ సంబంధములను ముందు ఏర్పరచినగాని వర్తక రాయబారములను ప్రారంభించువారము గామని చెలిపిరి. బ్రిటిషు వర్తకరాయబారల గౌరవార్థమొసగిన విందుసందర్భమున ఈసంగతిని రషియా ప్రభుత్వ బ్యాంకు గవర్నరు చెలిపెను. బ్రిటిషు వర్తక రాయబారులు బ్రిటిషు రషియా శ్రేయము నభ్యర్థించు తమ దేశమునకు వచ్చినందులకు సంతసించుచు ముందు రాజ్యాంగ సంబంధములు ఏర్పడుటకు పిలువబడిరి. ఇంత గట్టిగా చెప్పుటచే బ్రిటిషు వర్తక రాయబారులు ఆశ్చర్యపడిరి. ఇట్లు చెప్పెదరని బ్రిటిషు వర్తక రాయబారు లెన్నడును అనుకొనలేదు.

విదేశ వస్తు బహిష్కరణపు

మహిమ!!

ప్రెస్బిటేరియన్ 29 ప్రతి యంత్రాలయములు

మూలబద్ధవి

పనిలేనివారి సంఖ్య ద్విగుణితమైనది

లండన్, ఏప్రిల్ 5:—ఏప్రిల్ నుండి 29 శేత్ర యంత్రాలయములను మూసివేసిరి. మొత్తము 48 మిల్లులు మూయబడినవి. శేత్రపరిశ్రమసంఘము లన్నిటిలో ఈ ప్రవేశము మూడవ సానము నాక్రమించుచున్నది. 48 మిల్లులు మూయబడుటచే పనిలేనివారి సంఖ్య రెండు రెట్లుయినది.

ఈ మిల్లులు కట్టడటకు బ్రిటిషు వస్తువులను భారతీయులు బహిష్కరించుటయే యని శేత్ర పరిశ్రమ వర్గమువారమకొనుచున్నారు. మరియు భారత వర్తకులు ఎవరును ముందుగా పెద్ద ఆద్యులను ఇచ్చుట లేదట.

“సోవియటు ప్రభుత్వమును

గుర్తించవలెను”

సెనటరు బోరాగారి తీర్మానము

రాబోవు యున్న టెడ్ స్టేట్స్ కాంగ్రెసు సభలో సెనటరు బోరాగారు యున్న టెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు సోవియటు ప్రభుత్వమును గుర్తించవలెనని సెనటరు బోరాగారి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరట.

కృష్ణా డి|| కోర్టులో

O. S. 35/26 E. P. 6/29

Between:—

వాది:—అరిపిరాల చిన అన్నపూర్ణమ్మ

ప్రతివాదులు:—1 మునిషి చంద్రకాంధరావు. 2 కోపల్లె చిన కృష్ణారావు. 3 యీ|| రమణారావు. 4 నూత్రాల నరసింహారావు. 5 యీ|| కామేశ్వరరావు. 6 యీ|| కృష్ణారావు. 7 యీ|| లక్ష్మీకాంతరావు. 8 కొట్టి శేషగిరిరావు 9 బాపి గోపాలరావు. 10 నూత్రాల ముఖ్యపాణారావు

యా డిక్రి అమలులో (1 to 4, 6 & 10) ప్రతివాదులకు నూ అందరు ప్రతివాదులకు బాంధవ్యమున (Sale Notice) నిమిత్తం 17-4-29 వాయిదా గనుక ఆరోజుకు కోర్టుకు హాజరు అయి ఆదేశములు యేమయినా వుంటే చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల ఎక్స్ పార్టిచేసే వేలంకు వుత్తరువులు చేయుదురు. అని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మయినది.

నా|| వెం|| కృ|| స్వబహ్మణ్యం.

Counsel for Plaintiff.

మదరాసువార్తలు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము:—రిజిస్ట్రారుగా రిటూల ప్రకటించుచున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారిచే 1980 సంవత్సరమునుండియు మైట్రిక్యులేషను పరీక్షలు జరుపబడును.

సవరణ:—6 తేదీ పత్రికలో 12 వ పుటలో అన్నముకంటే అటుకులే ఎక్కువబలకరమున దానిలో చివర పంక్తులలో వీరికిని ఇతర ఉద్యోగులకును లేదా యని బడినది. లేదాయననది తేడా యని యుండవలెను.

జాతీయవారసభ:—మద్రాసుమహాజనసభ, మద్రాసుమండల కాంగ్రెసుసంఘముల యాజమాన్యమున కేపునాయం త్రము 6 గంటలకు తిల్లవనం (నేపియర్సుపార్కు) వింతాద్రి పేటలో బహిరంగసభజరుపబడును కాంగ్రెసునాయకులు స్వచ్ఛంద నేతాదళ ఏర్పాటులను గురించి యుపన్యసించెదరు.

బెరిగుభూరు మెయిలు హత్య:—రాజమౌళి అనునామ బెరిగుభూరుమెయిలులో హత్య గావించబడిన విషయమునుగూర్చి నియమింపబడిన ప్రత్యేక సి. బి. డి. పోలీసు ఆఫీసుగారి ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలమైనవనియు నేరస్థుడు జొరకలేననియు యీ ఆఫీసుగారు నివేదించినది తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు:—డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టి అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, ఎస్. సివరాజుగార్లు నేటియందయము నకు మద్రాసువచ్చిరి. ఆర్. జి. గ్రీవ్ గారును, బొబ్బిలి మసారాజుగారును నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమున కేగిరి.

సర్ అబ్దుల్ రహిం, సర్ హజి ఇస్మాయిల్ సెయిత్ గారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరున కేగిరి. గంటి లక్ష్మన్న పంతులుగారు నిన్న బెజవాడనుండి మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

హిందూ యువతీ శరణాలయము:—ఈ శరణాలయభిమానులు, సభ్యులు ఈనెల 10 తేదీని ఆనగా తెలుగు సంవత్సరాది దినమున మధ్యాహ్నము 3-40 గంటలకు మయిలా పూరునందు గౌ. వి. రామదాసుపంతులుగారి గృహమున పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ గావించెదరు. ఈ శరణాలయముయొక్క ముఖ్యకార్యములను గురించి యోచింపబడును. నూతన సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికగూడ జరుగును. అని యీ శరణాలయ కార్యదర్శి శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—ఈ సమాజముయొక్క 38 వ వార్షికోత్సవము పార్కు-రౌనులో యీ సమాజకార్యాలయమునందు ఈనెల 16 తేదీని సాయంత్రము 7 గంటలకు జరుపబడును. శ్రీ శ్రీ రాజా సర్ ఎస్. రామస్వామిమొదలియారుగారి చిత్రపటము బహిరంగపరచబడును. గౌ. రాజా సర్ ఎస్. ఆర్. ఎం. అన్నామలైచెట్టిగారి రధ్యక్షతపహించెదరు. శ్రీయుతులు స్వామి వెంకటాచలం చెట్టి, కా. నాగేశ్వరరావుపంతులు, ఎ.క. శంకరనారాయణయ్యగారు ర్లుపన్యసించెదరు.

మద్రాసు సంగీత పరిషత్తు: వేంకట స్వామి నాయుడుగారు:—నిన్నటిదినము మద్రాసు సంగీతపరిషత్తు మావేళమువారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగిన కడపటి ప్రదర్శనమునందు ద్వారం వేంకటస్వామినాయుడుగారు తమ ఫీడెలు ముసందు ద్వారం వేంకటస్వామినాయుడుగారు తమ ఫీడెలు వాద్యముచే సభికులను సంతోషపరచుట గావించిరి. కార్యక్రమము ముందుగ ముద్రింపబడుటచే, శ్రోతల కిది సహాయభూతముగ నుండెను. ప్రైవేటుసభ్యులుగారు మృదంగమును చక్కగ వాయించిరి. సంగీతప్రదర్శనానంతరము కార్యదర్శి యగు కృష్ణయ్యగారు వేంకటస్వామినాయుడుగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక సంవరముల నర్పించుచు సంగీత పరిషత్తుమావేళమే మద్రాసు వాసులకు నాయుడుగారిని పరిచయము గావించె నని నుడివీరి.

తపాలా నోటీసు:—ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాన్యుగారిటూల ప్రకటించుచున్నారు. మద్రాసు జనరల్ పోస్టాఫీసు, తదితర సబపోస్టాఫీసులనుండియు లండనుపట్టణమునకు మామూ

కట్టడములకు కావలసిన అన్ని విధములైన యినుపసామానులు

దూలములు (గర్డలు), పోత స్తంభములు, బ్రస్సులు, మిడ్లెమెట్లు, గ్రాదులు, గేట్లు, స్ప్రింగు తలుపులు, కప్పుకు కావలసిన కేకులు, బోల్టులు, దోనెలు, మొదలగునవియు, టేపుకట్టసామానులు అనగా గుచ్చములు, కిటికీలు, తలుపులు, మెట్లు, మొదలగు సామానులున్ను, సిమెంటు, చలవరాళ్లు, రంగులు, నీటిపంపులు, ఇనుపనాగళ్లు, ఆయిలు యింజన్లు, పొల్లరులు, పిండి మిషనులు, వేరుశనగకాయ మిషనులు యింకను తక్కిన మిషనరీ సామానులు అన్నియు మావద్ద సరసముగా దొరుకును.

గాలి అందు కో. 164 బ్యాడ్జే, మదరాసు.

మా బంగారు వెండి వస్తువులు నవరత్నములు

శుద్ధము:—కలితలేని వెండితోను కానులబంగారము (సవరనులు) తోను వస్తువులు.

తయారుచేయబడును.

పూచీ:—ప్రతివస్తువుపైనను బి. సి. మార్కు వేయబడియుండును. సంపూర్ణమయిన సంత్కృతి కలుగనిచో మా కిచ్చినరూపాయిల నన్నిటిని తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

కర్కగారము:—మంచివైపుణ్యమును, చాల అనుభవమును గల పనివాండ్రే వస్తువులను చేసెదరు.

వస్తువులు:—మావస్తువులు చాల అందముగా నుండునని వాని కిదివరకే అత్యధిక మగు కీర్తి కలిగినది.

ఖరీదులు:—ఖరీదు చాల సబబుగాను సరసముగాను ఉండును. **ఆకారములు:**—ఇప్పటి ఫేషనులప్రకారము చాలఅందము లగు ఆకారములతో తయారుచేయబడును. కోరినవారికి ముందుగా మదింపుకట్టి పంపి వా రామోదించినపిమ్మటనే సరకులు పంపెదము.

బహుమతులు:—ఇతరులకు బహుమతుల నివ్వగోరువారి కందరికిని నచ్చునట్టి అనేకరకముల వస్తువులు చాలనాణ్యమయినవి మాయొద్ద సిద్ధముగా నుండును.

పద్ధతి:—మాపద్ధతి ధారాళమయినది. ఎట్టిమోసమును కలుగదు. నవరత్నములను వెండి బంగారునగలనుగూడ మేము చాలనమ్మకముగానే పంపెదము. మీరు మాయం దభిమానము నుంచగోరెదము.

బాపాలాలు అందు కలపెనీ,

నవరత్నములను స్వయముగా విదేశమునుండి తెప్పించువారు, వెండి బంగారునగలను తయారుచేయువారు, 216, చీనాబజారు రోడు, మదరాసు.

లుమాగ్గమున తపాలా 17 దినములలో చేరును. విమానమార్గమున 12 దినములలో చేరును. మద్రాసునుండి బొంబాయికి రైలులో 3 దినములు, బొంబాయినుండి కరాచీకి రైలులో 2 దినములు. కరాచీనుండి లండనునకు 7 దినములు పట్టును. బొంబాయినుండి ఘాన్సాలీస్ మార్గమున అనగా మామూలుమార్గమున లండనునకు తపాలా పోవుటకు 14 దినము లగును. కరాచీనుండి ప్రతిఆదివారము ఉదయమునను వాయువిమానము లండనునకు బయలుదేరును. ప్రతి మంగళవారము సాయంత్రములోపున మద్రాసు పోస్టాఫీసులందు వేయబడిన తపాలా ప్రతిరోజువారము సాయంత్రమునకు కరాచీ చేరి ఆదివారముదయమున విమానములో లండనునకు బోగలదు.

చూలైమిల్లుల సమ్మె

శాంతిముగ జరుగుచున్నది

పరిష్కారప్రయత్నము

మద్రాసు ఏప్రిలు 6:—చూలైమిల్లులసమ్మె యింకను జరుగుచున్నది.

నేటియందయము మద్రాసు లేబరు యూనియను ప్రతినిధులను మిల్లు యజమానులను కలిసి మాడుగంటలకాలము ప్రివిలేజిల్డ్ మున్నగు విషయములను గురించి చర్చించిరి. కాని వారిచర్చ నెట్టి రాజీయును గురూర లేనది తెలియుచున్నది.

బి. శివరావుగారి సలహా

మద్రాసు, ఏప్రిలు 7:—నేడు బి. శివరావుగారు చూలైమిల్లుల పనివాండ్రునందఱుల సుపన్యసించిరి. కార్మికులు శాంతియుతముగ సమ్మెను కొనసాగించుచున్నందులకు వారి నభినందించిరి. సమ్మెకట్టుట న్యాయమైనదేయనియు నింతకుపూర్వము మిల్లు యధికారులకు తమ కోర్కెలను పరిష్కరించుటకు చాల గడువునకు వదలనియు, ఈసమ్మెకు మిల్లు అధికారులు కారకులనియు, చెప్పిరి. కోయంబత్తూరు బెంగులూరు

లసమ్మెలను గురించి ముచ్చటించుచు నక్షేణియిండియాలో పారిశ్రామిక యశాంతి ప్రారంభమగుచున్నదని తెలిపిరి. తమకు న్యాయము జరుగువరకును సమ్మెను కొనసాగి తేయవలసిన దని పనివాండ్రును ఎన్ఫీరించిరి.

ఈసమ్మె కీర్తముగ అంతరించు నని ప్రస్తుతపరిస్థితులను బట్టి చెప్ప నలను పడదు. (ఆ. ప్రెసు.)

నేటిసరిస్థితులు

మద్రాసు ఏప్రిలు 8:—చూలైమిల్లుల సమ్మె యథాప్రకారము జరుగుచున్నది.

నిన్న సాయంత్రము బి. శివరావుగారు మిల్లుపనివాండ్రునందఱుల సుపన్యసించిరి. మార్చి నెల శీతములు యిచ్చివేయ వలసినదని మిల్లు ఏజెంటును గోరుటకు తీర్మానింపబడెను. మిల్లు ఏజెంటు ఆందులకు అంగీకరించెను. మిల్లుపనివాండ్రు కోరికలను గురించి యధికారులు అనుకూలముగ నాలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

నేటిసాయంత్రము 5-30 గంటలకు కార్మికులసభ మరల జరుగును. (ఆ. ప్రెసు.)

తిరునల్వేలి రామ్మాడుజిల్లాల బై ఎలెక్షను:

ఎస్. ఎ. సాఫీమహమ్మదు మద్రాసుమున్సిపల్ కాన్సిలరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు: తిరునల్వేలి రామ్మాడుజిల్లాల మహమ్మదీయులతరపున మద్రాసు శాసనసభకు జరుగబోవు బైఎలెక్షనులో నేను అభ్యర్థిగా నిలువదలచితిని గాని ఇప్పుడు జానాబ్ హాఫీజ్ అహమ్మద్ మీరకగారి (తెంకా) కోరికప్రకారము నేను బైఎన్నికకు నిలుచట మానుకొంటిని. జానాబ్ హాఫీజ్ మహమ్మద్ గారును కాంగ్రెసుసభ్యులే. కాంగ్రెసు ఆభ్యర్థిగినే వారు నిలిచెదరు. కావున తిరునల్వేలి రామ్మాడుజిల్లాల మహమ్మదీయులను వీరికి ప్రతిహతులుగ నెవరును నిలువకుండువీరినే యెన్నుకొనవలసినదిగ గోరుచున్నాను. నాయభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు నాకు ఉత్తరములు వ్రాసినవారందరికిని నేను సంవరములర్పించుచున్నాను.

సత్యాగ్రహవాసరము

దేశీయుల కర్తవ్యము

విదేశీవస్తుద్రవీకరణము

చెన్నపురియందుగభలు

గతశనివారము సాయంత్రము చెన్నపురి తిలకుపుట్టుము నందు డా॥ పి. వరదరాజులునాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద సత్యాగ్రహవాసర ప్రారంభమైనది.

అధ్యక్షులు

డా॥ వరదరాజులునాయుడుగారు తమిళభాషలో మాట్లాడుచు పంజాబుగురంతములు, జలియన్ వాలాబాగ్ తఫలను గూర్చి వివరించి పంజాబువధల నిరీత భారతీయులెల్లరకును విశేష మేననియు, ఆట్టిమరణములు, ఆట్టి చనినలు, ఆట్టిరక్తపాతము లికముందు జరిగిననే స్వరాజ్యమును బహుశాలదుమనియు, దేశమునకే తమ ప్రాణసర్వస్వమును ధారపోసిన పాంచాల దేశ సోదరీ సోదరుల యాత్మలు మనము తీవ్రించియుండి జేయుకార్యములన్నిటికీ ముందు ననియు అంతియేగాక అనేకమంది దేశభక్తులు త్యాగమాధులు పెక్కుంది కారాగారములందుండినను నుండుచున్నారనియు విదేశములందుండిన సోదరులు స్వజనమును వీడి బాధలందు చున్నారనియు ఇట్టికష్టముల నివారించుటకు దేశస్వాతంత్ర్య కూటమినియు దేశమునందే జేయుటకు ఏమక్షమునకు జేరిన వారైనను ఏమిత్తమునకు జేరినవారైనను దేశ స్వాతంత్ర్యమే లక్ష్యముగానుంచుకొని పాటుబడవలెనని పల్కిరి. ఈరాష్ట్రము లందున్న బ్రాహ్మణతర ఆత్మగౌరవకక్షయొకటిన్ని బ్రాహ్మణ "సర్వశ్రమ ధర్మ పక్షమును" రెండు అన్యోన్య ప్రతిపక్ష పక్షములు గలవు. ఆత్మగౌరవ పక్షమునకు జేరిన ఇ.వి. రామస్వామి నాయకరుగారు హిందూమతము నశించినగాని స్వరాజ్యము లభ్యము గాదనుచున్నారు. వర్ణాశ్రమ ధర్మసభవారు పూర్వాచారము లన్ని పోషింపవలె ననుచున్నారు. ఈదక్షిణోత్తర భ్రమము లకు రెండింటిని సమన్వయము గుదురుపెట్టు? ఇరువురును దేశమునకు, స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు శత్రువులే. ఉభయులును సైమన్ కమిషను సహకారులే. కావున, ఉభయవాదములను త్యజించి ప్రస్తుత దేశకాలపరిస్థితులకు తగిన మతవ్యవస్థపరిపాలన జేయవలెను. ఏ విషయమునందే డిట్టియభిప్రాయ భేదములుండినను దేశస్వాతంత్ర్యము నిషయములో సేకలక్ష్యముగలవారై కృషి సలుపవలెను. బ్రిటిషు పరిపాలనకులోబడియున్న భారత దేశమునందు మాత్రమే యిట్టి మతకలహములు, సాంఘికవైషమ్యములు పెచ్చుమీరియున్నవి. మహమ్మదీయ, రాజులుగల హైదరాబాదు మొదలగు స్వదేశ సంస్థానములందును, మైసూరు, కాశ్మీరము మొదలగు హిందూరాజుల సంస్థానములందును హిందూ మహమ్మదీయ కలహముల మాటయేలేదు. ఇందులకు విదేశీయ పరిపాలకుల స్వప్రయోజన పరాయణత్వమే కారణము.

సాంఘిక భేదములన్నియు సమసినగాని స్వరాజ్యము లభింపనేరదని శ్రీ. ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారు వాదించుచున్నారు. సేకస్థాన దేవునిగా మన దేశములోనుండెడి సాంఘికవిభేదములు, అవిద్య, నిరాగ్ర్యగత మొదలైనవి అంతరించుటకే స్వపరిపాలన అవశ్యకమని నాయభిప్రాయము. సర్వసంపదమును గలిగి, నాగరికులమని చెప్పుకొనుచు స్వాతంత్ర్యమునుభవించుచున్న విదేశీయు లొకరితోనొకరు పోరాడుచు, మనలకు కులపోరాటములలో నిమిడియున్నారని పరిహాసించుట అవిశేషము. కావున మనలోమనకెన్ని భేదములుండినను, స్వరాజ్యము లభింపవలెనని సేకభవించవలె ననిరి.

శ్రీ మహాలింగయ్యరుగారు:—మాట్లాడుచు ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వర్తింపక, ఆచరణ శూన్యముగ, ఆదంబరముగ ఉపన్యాసములు, సుమ్రాలాపములతో కాలము గడపుటను నిరసించుచు సత్యాగ్రహవాసరమందైనను వివిధరాజకీయ పక్షములవారు ఏకమై దేశసేవకు నడుములు కట్టుకొని కృషిసలుపనందులకు విచారమును ప్రకటించిరి. దేశమందలి ప్రజలు ధూతదయ, పశ్చాత్తాపముల గోల్పోవుచున్నారనియు, దేశమందాగుకోట్లప్రజలన్నీయు లేక మలముల మాడుచున్నారనియు కంటపడినట్టెదవారు కాన రామస్వామినియు, గాంధీమహాత్ముడియుగమందు మానవశ్రేష్ఠుడనియు, అనాహుతగుడనియు, నున్నాయందు యుగంధరుని మరపించువాడనియు, ప్రస్తుత

స్థితియందు భారతవర్షమున కహింసా మార్గము కంటెను ఉత్తమును మార్గాంతరములేదనియు, బ్రిటిషు దేశమునుగాని, ప్రపంచమునుగాని ఓడించుట యసంభవముగాని, వానిని జయించుట మాత్రము సులభమనియు, భారతదేశమే ప్రపంచమునకంతటికిని అహింసామహాత్మ్యమును దివ్యసందేశమునొసంగుటకు ఈశ్వరుడు నిర్దేశించెననియు, గాంధీమహాత్ముని యాదేశముల కిరసావహించి నడచుటకంటెను దేశీయునకు కర్తవ్యాంతరము లేదనియు, గాంధీమహాత్ముడనుటకంటె గాంధీసార్వభౌముడని పిలుచుట యుక్తియుక్తముగ నుండుననియు, గాంధీమహాత్మునినంటి నిస్సంగుని, స్వాధీనపితామహుని, నిరాదంబరుని, నిర్మలనివదము లనుననిచి ఈ తొమ్మిదిమాటములును విదేశీవస్తుములత్యజించి ఖద్దరువస్త్రముల ధరించినచో స్వరాజ్యము కరతలామలకము కాగలదని పల్కిరి.

శ్రీ పి. యమ్. ఆదికేశవులు నాయకరుగారు మాట్లాడుచు పంజాబువధలను జలియన్ వాలాబాగ్ చిత్రపథము విఖరించి, గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహవాసర తత్వమును స్పష్టీకరించి దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు సాత్వికనిరోధము సత్యాగ్రహము, అహింసా మతానుబంధమే ప్రధానములని పల్కిరి. గాంధీమహాత్ముడు చెన్నపురి కరుదెంచులోపల ప్రజలందరును తమ విద్యుత్ కధర్మమును నిర్వర్తింప వలెననిరి. శ్రీ. మల్లె రత్న సభాపతి మొదలియారుగారు మాట్లాడినపిదప సభ ముగింపబడినది.

అంతట సభ ముగింపబడినది.

వశీకరణ తంత్రము

ఇందు కోరినపిల్లను పెండ్లియాడుట, కన్యావశీకరణము, మనసులేనిపెండ్లి ఘంగళముగలుట, ప్రేమాభివృద్ధి, చిరస్థాయయైన ప్రేమను సంపాదించుట, పెండ్లికిముందు పెండ్లికూటరి ప్రేమను సంపాదించుట, స్త్రీని వశముచేయుట, స్త్రీసమాజమున గౌరవము సొంకుట, వియోగదంపతు లైకల్మస్తులు, భార్యప్రేమను భర్తసొందుట, స్త్రీ భర్తను వశీకరించుట, మగని చెడునడకలను దిద్దుట, కావలసిన సంతతిని కనుట, పిల్లల చెడునడకలను ధనసంకుని లోబరుచుకొనుట, అధికారి దయను సంపాదించుట, దేశనాయకుడగుట, విరోధబంధుప్రీతిని పొందుట, రేపటిపని నెరవేర్చుట, బంధువులకు నాయకుడగుట, అసాధ్యములైన వ్యాధుల నివర్తించుట, దయ్యములు తోలుట, శూన్యములను త్రవ్వుట, ఉన్నాదము పోగొట్టుట, మానవశత్రువును, జీవజంతువులశత్రువును, ధనాకర్షణము, జనాకర్షణము, కళాకర్షణము, మోహనము, స్తంభనము ఉచ్చాటనము, విద్యవణము, మరణము, శాంతి, మొదలగు 100 ప్రయోగములు సులభములైన మాటలతో పద్మతులతో లిఖింపబడినవి. స్త్రీపురుషులకు—బాలబాలికలకు—విద్యార్థులకు—బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వరులకు—హిందూ ముస్లిములకు—కైస్తవులకు మొదలగు సమస్తజాతి మతములవారలకే గాక, బీదలు, ధనవంతులు, కార్మికులు—యజమానులు, మతిమంతులు—మతిహీనులు, భక్తికలవారు—భక్తిలేనివారు అను వివక్షత లేక యెల్లరును తీసి చదివి యనుష్ఠింపదగిన తంత్రము లిందు కలవు.

పైని తెలిపియుండు విషయము లీగ్రంథమున లేవని మీరు నిరూపింతురేని మీరిచ్చిన వెలను మీకు తిప్పివేయుదుము.—ఇంతకన్న నెక్కుడుగ ఈగ్రంథముయొక్క మహత్వమునుగూర్చి వేరుగ నేమి చెప్పవచ్చును? ఈగ్రంథరాజమును చదివినవారు, ఎత్తునకెత్తుబంగార మంతనై కలదను సదభిప్రాయపత్రములను ప్రతిదినము మాకు పంపుచునేయున్నారు. కాగితములలోకెల్ల ను తమమైన ఘోరవైకుంఠాకాశములందు ముద్రింపబడి కన్నులకు మిరుమిట్టుకొలుపు సీమకాంతిశబ్దండు చేయబడినది. ఈ యమాల్యగ్రంథరాజమున కెంతయైన వెలపెట్టవచ్చునుగాని కేవలము నిరుపేదలైన మనయాంధ్రదేశపు సోదరీసోదరులకు తీసి చదువుటకుగాను యేర్పరచిన మిక్కిలి తక్కువ.

వెల రూపాయలు 3-0-0 మాత్రమే.
ఎం. ఎస్. రాములు కంపెనీ,
రాయపురము, మదరాసు.
M. S. RAMULU & Co.,
Rayapuram, Madras.

కాంగ్రెసు కార్మికోద్యమము "ప్రభుత్వోద్బంధవిధానము"

ఆదివారమునాటి సభ

నిన్నటి సాయంత్రము హోకోట్టు సముద్రతీరమందు డి. కొలంబైగారి అధ్యక్షతక్రింద మహాసభ జరిగెను. కార్మికోద్యమమును గూర్చి సభయందు పలువురు వ్యవస్థించిరి.

శ్రీ. డి. కొలంబైగారు

మాట్లాడుచు కాంగ్రెసువారు కార్మికులతో సహకారము సలుపుట ప్రభుత్వమున కిష్టము లేదనియు, దేశమునందలి కార్మిక జనసంఘమునందు స్వరాజ్యకాంక్ష ప్రబలి భారతదేశమునందు తమ పరిపాలన తలక్రిందు లొనను భీతిగలదనియు, అందుచే కార్మికనాయకుల నందరను నిర్బంధించిన కార్మికోద్యమ మంతరించునని తలంచి నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించియున్నారని పల్కిరి. నూత్య డస్తమీపని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము ప్రపంచ మహాసంగ్రామముందు అఖండ విజయమును బడసిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము జోగ్లేకర్ జాబ్ వాలా ప్రభువులు నిరపరాధులగు కార్మికోద్యమ నాయకులు యువజనులను గాంచి కంపించుచు న్నది. ముప్పదిమంది కార్మిక నాయకులను కన్యానిఘటతో సంబంధము గలదను నెపమున నిర్బంధించి కేసువిచారణ గావించుచున్నారు. ఫిర్యాదియే న్యాయనిర్ణయమును గావించు స్థితిలో నీకేసు ఎట్లు పరిష్కరింపనునో ఊహింపనగును. ఈకేసు ఇట్లుండగనే డిల్లీ సామ్రాజ్యశాసనసభయందు ప్రజాసంరక్షణ శాసనమును ప్రవేశపెట్టి దేశమందలి స్వాతంత్ర్యోద్యమమునంతరింప జేయవలె నని ప్రయత్నించు చున్నారు. బ్రిటిషువారు మనదేశమందు నెలకొల్పిన కైల్వలు తంతిమార్గములు ఆస్పత్రులు మొదలైనవన్నియును బ్రిటిషుపరిపాలన నీదేశమందు కాత్వతముగా జేయుటకును బ్రిటిషు ఉద్యోగులకు ఉన్నతోద్యోగములు విపరీతవేతనములొసంగుటకును స్వప్రయోజనమున కేర్పడినవేగాని ప్రజాక్షేమమును పాటించి నెలకొల్పబడినవి గావు. పాశ్చాత్యులనిన, భారతీయులు భీరువులుగారాదు. వారినిజూచి వ్యామోహము జెందరాదు. భారతీయులు ముప్పదిమూడుకోట్ల ప్రజలు ఐకమత్యముతో మెలిగినచో నొక్కదినమందే స్వరాజ్యము కరతలామలకము కాగలదు— అని పల్కిరి.

నంజకుప్పనివాసురాలు ఇస్లాంబీకమాట్లాడుచు పిమ్మట మాట్లాడుచు సనాతన భారతవర్షమందు పాంచాలీపరాధవేకారణమున ధర్మపక్షపాతులగు పాండవులు కారవుల జయించి, విజయులై యెట్లు ధర్మసంస్థాపన మొనర్చిరో, నేటికిని పాంచాలదేశమందు స్త్రీల నసేకుల బరాధవిందిన కారణమున గాంధీమహాత్ముడి సత్యాగ్రహమహాోద్యమమును ప్రారంభించెననియు, ఆట్టిపవిత్రసత్యాగ్రహవాసరమునందుగూడ ప్రజలు విదేశవస్తుముల త్యజించి సంపూర్ణ ఖద్దరువస్త్రధారణము గావించనందులకు మిగుల విచారించుచున్నామని పల్కిరి. ఖద్దరునైన ధరింపజాలని భారతీయులు, ప్రజాతయ ప్రతికూలరును ఆత్మనంచన కారకులని పల్కిరి. పురుషులు గృహనిర్వాహకం డగు తమ స్త్రీలకు విద్యాబుద్ధులగుట అపి, దేశభక్తి నుద్బోధించి, ఖద్దరు వస్త్రధారణమును గావించవలె ననిరి. కార్మికులు పినిమా, పీడ, త్రాగుడు, కాఫీ మొదలైన దురభ్యాసముల మాని, దుర్వ్యయమును తగ్గించి స్వరాజ్యమునకు పాటుబడవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ టి. ఆదినారాయణ శెట్టిగారు మాట్లాడుచు దేశ సాభాగ్యమునకు కార్మికులే ప్రధానకారకులనియు, కార్మికుల క్షేమము నారయునట్టి ప్రభుత్వము దేశారీప్య ప్రదమనియు, భారతీయ కార్మిక జనసంఘముం దిభుడిపుడే వ్యాపించుచున్న ఆత్మవిశ్వాసము దేశాభిమానముల నడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టి కార్మిక నాయకుల నిర్బంధించియున్నారనియు, ఇట్టి అనిశేకపుచేతలవలన ఉద్యమము మరింత బలపడునేగాని తగ్గిపోజలదనియు పల్కిరి, కార్మికులు కాంగ్రెసువారితో సహకారము సలిపి తమహక్కులకై పోరాడవలె ననిరి.

శ్రీ సభాపతిగారు మాట్లాడినపిదప సభ ముగింపబడినది.

నెల్లూరు

జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ కాంపిలు అధ్యక్షుని ఎన్నిక నెల్లూరుజిల్లా విద్యాసంఘ భవనమున విద్యాంగ మెంబర్లు (6-4-29) చేసిన సమావేశము శ్రీయ్యత సోనా గోవిందరెడ్డిగారిని నెల్లూరు జిల్లా విద్యాసంఘమునకు అధ్యక్షునిగా ఎక్కితముగా ఎన్నుకొనిరి.
కొటా-ఆది శేషయ్య.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా

మహాత్ముని జన్మదినము

బందరు, ఏప్రిల్ 5 :-

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా యందు మహాత్మా గాంధీగారు ఈ దినమున జన్మించినట్లు ఆయా ఠేదీలలో సంచారము గావించుచు. మహాజనులందరూ "మహాత్మా గాంధీకి జై" యను శబ్దములు చేయక చక్కని మంటపముల తయారుచేసి స్త్రీలకును, పురుషులకును ప్రత్యేక స్థలముల నిర్ణయించి మహాత్మునిదర్శనము అందరకు సులభముగ వసనలు బాగ్గించేయవలెను. మహాత్ముడు జన్మయందు ఎంత నిశ్శబ్దముగనున్న అంత సంతసించును. ఆయనను సర్వవిధముల సంతోషపెట్టి శక్తికొలది కానుకలర్పించి ఆంధ్ర దేశముయొక్కయు అందు ముఖ్యముగ మన కృష్ణామండలము యొక్కయు ప్రఖ్యాతి నిలుపుడు.

11-4-29 ఉదయం 10-30 కపిశేషరపురం, సాయంత్రం 5-30 కపిశేషరపురంలో సభ, 6-0 పీఠంకి, 6-45 కురుమదూరి, 7-15 పామర్రు, 8-0 ఎలకుర్రు రాత్రి ఎలకుర్రులో నిద్ర.

12-4-29 ఉదయం 7-30 పసుమర్రు, 8-15 గొలిచేపల్లి, 9-0 నుడివాడ, 9-45 వెంట్రప్రగడ, 10-30 వడాలి బంగళా (ముడిచేపల్లి), సాయంత్రం 5-0 ముడిచేపల్లిలో సభ వడాలిపల్లి, 5-30 పెద్దేర్ల, 6-0 కైకలూరు, ఉంటెదాల్లో తింగాల 7-0 బయలుదేరి బందరు చేరవలెను.

13-4-29 ఉదయం 7-0 వడ్లమన్నాడు, 7-30 కౌతవరం, 8-0 గుడ్లపల్లె, 8-30 అంగలూరు, పెడన (ఉంటె), 10-11 బందరు, సాయంత్రం 5-0 స్త్రీలసభ, 5-30 రాంజీరావుగారి సభ, 6-11 గూడూరు ఉంటె, 6-30 బందరు సభ.

14-4-29 ఉదయం 8-0 చినముత్తేపి, 8-31 మొవ్వ, కొడాలి, నరసంపాలెం, ద్వారా 9-0 ఘంటసాల, 9-30 పాలెం, 10-0 దేవరకొట, 10-30 చల్లపల్లి, చల్లపల్లిలో మకాం, సాయంత్రం 5-0 పులిటిగడ్డ, 5-30 మోపిదేవి, 6-0 అవనిగడ్డ, 6 మొ॥ 8-30 కోమూరు, నాగాయలంక, రాత్రి అవనిగడ్డ.

15-4-29 మానవరం, బందరు. బందరునుండి 15-వ ఠేదీని బయలుదేరి గుంటూరు జిల్లా యందలి సంచారము ప్రారంభించురు. (ప్రత్యేక విలేజింగ్)

ఠే రవీంద్ర పఠనమందిరము, మడకశిర

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసగారి 94 వ జన్మదినోత్సవము

ఏప్రిల్ 1—పైపఠనమందిర యాజమాన్యమున 31-3-29 ఠేదీ ఉదయము 8-30 గంటలకు పఠనమందిరములో భజనచేయబడెను. శ్రీయుత శివరం లక్ష్మీపతిగారు తమ సహజ గానామృత ముట్టిపడునట్లు భక్తిరసపూరితములగు పాటలు, పద్యముల నెన్నియో పాడి ప్రేక్షకుల నానందాన్ని మంచరి.

నాటిసాయంకాలము 5 గంటలకు మందిరసరణమున సభయొకటి సమావేశమయెను. శ్రీయుత పాచ్. గోపాలకాశ్రీగారి రగర్గత వహించిరి. శ్రీయుత యం. శ్రీనివాసరావు బి. ఏ., గారు గురుభ్యులగు శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస వివేకానందలవారి జీవితచరిత్రనుగూర్చి ఆంగ్లమున చక్కనివ్యాసముండు చదివిరి. గురుభ్యుల యుద్దేశములను, వారి మహత్కార్యములను, శిష్యునకుండలేని గుణములను, ఆధునిక హిందూదేశ ప్రజలకు వీరలే ఆదర్శప్రాయులనియు, హిందూమతోద్ధరణమునకై స్వాములవారు పశినపాట్లను, గూర్చి ముచ్చటించుచు సభ్యులు వీరిననుసరించి కార్యకూరులై దేశమతముల నుద్ధరింపగోరిరి.

అంతట శ్రీయుతులు వై. వెంకటరావు, యం. భౌస్కరశాస్త్రిగార్లు వైవారి కార్యములగుర్చియు, వారి యుపదేశములగుర్చియు, వేదాంతవిషయమునుగుర్చియు, స్వాములవారి గొప్పతనమునుగుర్చియు, ముచ్చటించిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు కార్యక్రమమును ముగింపుచు, యిట్టి మహనీయుల వర్ణితృప్తివము లభ్యపడుచు జరుపుట వల్ల కలిగిడి లాభములగుర్చి ముచ్చటించిరి.

తుంపర్తి పుల్లయ్య, గౌరవకార్యదర్శి.

ఠే మహాత్మా గాంధీగారి బెజవాడ కార్యక్రమము

ది 10-4-29 సాయంకాలము 4-30 లి 6-15 వరకు శ్రీ యుత దేశోద్ధారక కా॥ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి భవన ఆవరణమందు స్త్రీలసభ. 6-20 లి 8 వరకు గాంధీనగరులో పెద్దమైదానమున పబ్లిక్ సభ. అనంతరం శ్రీమత్రము తెరుచుట, వినతిపత్రములు చదువుట, మహాత్ముల ఉపన్యాసము.

11-4-29 ఉదయం 6-30 లి 7-10 వరకు మైలవీధి రిజర్వాయరు తెరుచుట గాంధీపార్కులో శ్రీ కృష్ణదేవరాయలపటము బహిర్గత మొనర్చుట.

సదరు ప్రకారము జరుగునుగాన ఎల్లరు దయచేసి యథా శక్తి కానుక లర్పింపుడు.

బెజవాడ } అద్దేపల్లి వెంకటగుర్నాధ
6-4-29. } రామశేషయ్య, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

ఆంధ్ర స్థాయిసంఘము

పై సంఘసమావేశము యెప్రిల్ నెల 15 వ ఠేదీలు మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మచిలీపట్టణమందు ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల భవనమున జరుగునుగాన సభ్యులెల్ల రనుతప్పక విచ్చేయవలెను.

తాడిపత్రి } కలచవీడు వెంకటరమణాచార్యులు,
7-4-29. } కార్యదర్శి.

ది మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు

మద్రాసు, పార్కు రోడులో నుండు మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ ఏజంటు గారిచే విలువగల లోహపు ఊనకలు, సెకెండు హాండు పనికొరని ఉక్కు, రాబ్ ఇనుప ముక్కలు, మెషీనరీ, గర్జరులు, స్టీల్ బ్రష్ స్టీ ప్లట్, పాత ఇనుప కమ్ములు, మొదలగునవి ఈ రైల్వే యందు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నుండుటచే, వాటికి టెండరులు 1929 సం॥ ౪ ఏప్రిల్ నెల 30 వ ఠేదీ మంగళవారము నాడు మధ్యాహ్నము 8 గంటలవరకు పుచ్చుకొనబడును. టెండరు ఫారము, అమ్మకమునకు గల వస్తువుల జాబితా కాపీలిన వారు సెట్టు 1 కి రూ 5/- ఎమ్. అండు ఎస్. ఎమ్. రైల్వే కంపెనీ, పెరంబూరునందుండు కంట్రాక్టర్ కు చెల్లించిన బడయ గలరు. అయితే సదరు మొత్తము తిరిగి వాపసు చేయబడదు.

వాల్యూ షేయిట్ పోస్టుద్వారా టెండరు ఫారము సరఫరా చేయబడదు.

టెండరులకు కమరులో నుంచి, సదరక్ వరకు పైన "లో హపు ముక్కలు కొనుటకు టెండరు" అని వ్రాసి, సదరు కమరుకు పోచుచేసి పంపవలెను. ఈ కమరులు టెండరు ఫారముతో సరఫరా చేయబడును.

వ. సి. టర్నర్, కన్ ట్రాక్టర్ ఆఫ్ స్టాన్సు.

సుప్రసిద్ధ

ఉన్నాద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1785 సం॥రము

మతిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచిచేర్పు గలను. సుమారు 150 సం॥రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వేలకొలది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నారు. వలయువారికి క్యాబులాగు ఉచితము.

అంగర రంగార్యఅండు

బ్రదర్సు, వెనికేరు,

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

93

మహాత్ముని సభలు-తత్సాచనలు

1. సభలను గుండ్రముగాగాని చౌకముగా గాని వుండు ప్రదేశములలో యేర్పాటు చేయవలెను.
2. మహాత్మునివేదిక వీలు అయినంతవరకు తూర్పు ముఖముగా యేర్పరచవలయును.
3. వేదికకు ముందువుండు స్థలములో సగముకన్న హెచ్చు వెనుక నైపున వుండ రాదు.
4. వేదికనుండి నాలుగు దిశలకు నాలుగు పెద్దత్రోవలును నాలుగు మూలలకు నాలుగు చిన్న త్రోవలును వుండవలెను.
5. త్రోవలలో యెవరును కూర్చునరాదు.
6. త్రోవలలో గట్టి స్తంభములుచేసి ఆ స్తంభములకు 8 వుండి దుడబ్బాలను కట్టవలెను.
7. మహాత్మునికి కానుకలర్పించ దలచినవారు వారు రాకపూర్వమే ఆడబ్బాలలో కానుకలను వేయవలెను.
8. సన్మాన పత్రములు మొదలగు కాగితములను ఆయన రాకపూర్వమే పంచిపెట్టవలయును.
9. సభలో హాజ్రునుటకు అందరికి సమాన అవకాశముండవలెను.
10. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా వేదికకు సమీపముననే యేర్పాటు చేయవలెను.
11. మహాత్ముని వచ్చినది మొదలు వారు సభను విడిచి పోవునంతవరకు తమతమ స్థలములయందే కూర్చొని యుండవలెను.
12. చుట్టలు వీడిలు వస్త్రాలు త్రాగకూడదు. సమీపములో సోదాబుట్టు కొట్టుట వస్త్రాలు కూడా మానవలయును.
13. స్వచ్ఛంద సేవకులు చెప్పినట్లు నడువవలయును.
14. వేదికవరకు మహాత్ముడు మోటారులో వచ్చునట్లు మార్గము వేడల్పుగా వగలవలయును.
15. మహాత్మునికారువెంట యెవరు పరుగెత్తరాదు
16. కారు వీధులవెంట వెళ్లనప్పుడు దానివెంట మూగక రోడ్డుమధ్య స్థలమువదలి యిరుప్రక్కలను హాజ్రొనియుండవలెను.
17. వేదికపయిన విదేశవస్త్రములతో గాని విదేశీ నూలుతో గాని ఆలంకారములు చేయరాదు.
18. వారు హాజ్రొని ఉపన్యసించుటకు ఉన్నతాసనముల నేర్పరచి దానిపై ఖడ్గ పరువులను గాని దిండ్రును గాని వస్త్రములను గాని ఉపయోగింపవచ్చును.
19. ఊరేగింపులు జరుపరాదు.

గుంటూరు జిల్లావాసు లందరు ఈ నూచనలను గమనించి ఆదరించవలయు నని కోరుచున్నాము.

గుంటూరు } గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము
5-4-29

కెయిరో కేపునైమానికమార్గమును పరిశీలించుచున్న సర్ శ్యామ్సుర్ హాజుగారు ఆసియాను కలాసాన బయలుదేరిరి.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిదరిది ఒక్కగంట కాకే అదృశ్యమైన శ్రావణము చూపును. శుక్లబంధును కట్టుటలో పేద పొందినది. శ్రీపురుషులకు నిరర్థకప్రేమను కలిగించుటకీ దీనిని వినిచిన బోధన లేదు. 25 మా. 2-8-0

శ్రీపురుషుండరి వైద్యశాల,

ను హిందవాడ - రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా

Good chance.

"శి లుక్ వం టి మ జి లి స్ట"

దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా వాడుచున్నాడు. ఆక్రరలే నిన్నో డబ్బు వాడగు అంపెదము. ప్రసిద్ధిజెందిన మజిలీస్ట ని మాకు తెలిసియేయుండును.

12 గజముల తాడు 6 కమీదాలగున రూ 7-8-0

15 ,, మెడగల వనికనమగురీకమీదాలగున రూ 9-0-0

తట్టుది 8 కమీదాలగున రూ 15 ,, మెడగలగి. 9-0-0

పోనీడీకేక. క్యాబులాగుయినాం.

గుప్తా అండుకో, చితాకోల్. గంజాం జిల్లా.

మన కర్తవ్యము

కద్దరు-విదేశ-ప్ర బహిష్కారము

డా. బి. పట్టాభిసేతారామయ్యగారి హెచ్చరిక

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 7:—“మందు చేయవలసినదేమి?” అను విషయమునుగురించి, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు కనివారమురాత్రి తిరువల్లి క్షేత్ర పాఠశాలధిదేవాలయసమీపమున జరిగిన బహిరంగసభయందు పాల్గొనినపుడు, ప్రబు కర్తవ్యమునుగురించి హెచ్చరించిరి. కామత్ గారు ప్రథమమున ప్రసంగించుచు, తిరువల్లి క్షేత్రపాఠశాల కాంగ్రెసుసంఘము కద్దరుప్రచారముకొరకు గావించుచున్న పనిని వివరించిరి. కొన్ని రోజులకు ముందు, తిరువల్లి క్షేత్రలో కద్దరువిక్రయము నెలకు పావుగైదువరకు రూప్యములకంటె నెక్కువ యుండెడిదిగాదు. కాని కాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రతిరోజు ఆదివారముల యందును, కద్దరును వీధులనెంటు గొనిపోయి విక్రయించుటను ప్రారంభించిననుటయు, నిపుడు కద్దరువిక్రయము వారమునకు రెండువేలవరకు హెచ్చెను. ఇంకను దీనిని హెచ్చింపవచ్చును. కాని తగినంతమంది స్వచ్ఛంద సేవకులు లభింపక పోవుటచే, పని ఉద్దేశించినంత బాగుగా జరుగుటలేదు. ఇకపాదనైనను యువకులు విశేషముగ నిందు పాల్గొని, ఉద్యమమునకు చేయూత నొసగెదరని నమ్ముచున్నామని కామత్ గారు నుడివెరి.

పట్టాభిసేతారామయ్యగారు మొదట ప్రశ్నిత్రముల రూపమున చర్చను ప్రారంభించుటనుచేసిరి. కాని ప్రశ్నలవేయటం కెవరును లేకపోవుటచే, సీతారామయ్యగారు భౌతిక కర్తవ్యమును గురించి ప్రసంగించుచు, గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయరంగమును ప్రవేశించుటతో, తిరిగి అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైనదని నుడివెరి. వెనుకటి అసహాయోద్యమ కార్యక్రమమునందలి ప్రతివిషయమును, తిరిగి ఆరూపున పునరుద్ధరింప బడకపోవచ్చును. కాని ఆయుధ్యమే మరియొకరూపమున పునరుద్ధరింపబడుచున్నది అని నుడువుచు ఉపన్యాసకులు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమము క్రమముగా నెటుల పరిణామమునంది తుదకు అసహాయోద్యమ రూపమున జాతీయ మహాసభచే జాతీయ స్వాతంత్ర్య సాధనముగ నెటుల లంగికరింపబడినదియను, వివరించిరి. 1920 సం॥ అసహాయోద్యమ సమయమున రాటుమీద నూలువడుకు విషయమున ప్రచారమున కెంత ప్రాధాన్య మొసగబడెనో, మగ్గుములపై బట్టల నేతకుకూడ అంత ప్రాధాన్య మొసగవలసినది. కాని అటుల జరుగలేదు. అందుచేతనే, కద్దరుఉద్యమము చాల ప్రతిబంధములకు లోనుగావలసివచ్చెను. ప్రజలపుడు, శాసనోల్లంఘనమునకు ఆత్మీయరత నొందుచుండిరి. అందుచే వారు, మగ్గుముల ఉద్యమము నకును, కద్దరు ద్యమము నకును పూర్తిగా తమ శక్తినిం తలచు ఉపయోగించి పనిజేయజాలకపోయిరి. కల్లుదుకాణముల వద్ద పికెటింగు జరుపవలసినదని, గత కలకత్తాకాంగ్రెసు వరకును కాంగ్రెసు సభ వారు నిర్ణయించిన పోయినను, ప్రజలు పికెటింగునే ప్రభుత్వమువారితో ముఖాముఖి పోరాటమునకు దిగుటకు తొందరపడిరి. ఇది ఒక కారణం నొకరు సహకార భావముతో అందరు కలసి పనిచేయవలసిన ఉద్యమముగాని, పోషకవలసిన ఉద్యమముగాదు. అటుల పోషక ఒక ప్రదేశము మాత్రము ముందుకు జనినను ప్రయోజనములేదు. దేశమంతయు సరిహద్దముగ ముందుకు జనలేను. శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపడుటలన, స్వరాజ్యమును సమీపమునకు దెచ్చుచున్నామని వారభిప్రాయపడిరి. గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమమున కపుడాటంకము గలిగించినది. శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపడిన జాతులేకపోవుట వారణముగాదు. అట్టివారధికముగనుటే కారణము. శాసనోల్లంఘనముకంటె ప్రభావావశ్యకమైనట్టియు, కష్టసాధ్యమైనట్టియు నిర్మాతకార్యక్రమము యెడల మనవారు తగినంత శ్రద్ధ వహింపలేదు.

ఉపన్యాసకులు పిమ్మట గాంధీమహాత్ము డెటుల నిర్బంధింపబడినదియు, శాసనసభా ప్రవేశవాద మెట్లుల వ్యాపించినదియు, తుదకు శాసనసభల నిరుపయోగమును స్వామభిప్రాయచే కాంగ్రెసు నాయకులెటుల గమనించినదియును వివరించి, మోతీలాలు నెహ్రూ గారు తుదకు గాంధీమహాత్మునితో కలసి, దేశమునే కముఖమున నడిపింపగల సమర్థుడని దెలిసికొని, కలకత్తా జాతీయమహాసభకు మహాత్ముని ఆహ్వానించి, నాయకత్వమును తిరిగి వారికెటుల

వహించినదియును వివరించి, గాంధీమహాత్ముడు మాతవసందేశ మేదియు నొసంగకపోయినను, అతను నాయకత్వము వహించినంతనే దేశమంతయు సహిస్థానముతో ప్రజ్వరిల్లుచున్నదని నుడివెరి. ప్రతి రాజకీయపక్షమువారును, గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతమొసగుటకు ఒకరితో నొకరు పోటీలుపడుచున్నారు. బి. మునుస్వామి నాయుడుగారివంటి జస్టిసుపక్ష ప్రముఖులు కద్దరు ప్రయోజనమును గురించి వేనోళ్ల ప్రకటించుచున్నారు. కద్దరునుచూచి, ఎగతాళిచేయు రోజులుపోయినవి. కద్దరునందు గల అత్యద్భుతముగ మహాత్మ్యమునకు ఇదియే నిదర్శనము. స్వదేశ వస్త్రపరిశ్రమలన, భారతదేశ మొత్త స్వాభాగ్యుని యందుండెనో పిమ్మట విదేశవస్త్రపారకతో బాటు, బానిసత్వముగూడ ఎటుల సంక్రమించెనో, దెలుపుచు సావెల్లుగారి వంటి పాశ్చాత్యగ్రంథకర్త వ్రాసినగ్రంథమును చదివినయెడల కద్దరుయొక్క ప్రభావమును బాగుగ బోధపడును.

కద్దరు ధర అధికమని సాను చెప్పవారిని గురించి ఉపన్యాసకులు ప్రసంగించుచు, తరుచు విదేశవస్త్రములకు విపరీతములగు ధరలుపెట్టి కొనువారు మాత్రమే ఈ ప్రశ్న వేయుచుందురని దెలుపుచు, వీరుపయోగించు ఒక “పెట్టు” దుస్తులకు పెట్టు సాముతో కద్దరులో 40 “పెట్టు”ల దుస్తులు కొనవచ్చునని నుడివెరి. వీరివాదన తమ కుద్దేశింపబడినదిగాదనియు, పేద జనుల తరఫున వాదించుచున్నామనియు చెప్పవచ్చును. అంతగా పేద యైనవో 40 వ నెంబరులోపు స్వదేశీమిల్లు వస్త్రముల నుపయోగింపవచ్చును. విదేశవస్త్రములకు పోషకరయేలేదు.

రాటును కంటె మిల్లులనిర్మించుట ఎక్కువ ప్రయోజనకరమునవాదనకు ఉపన్యాసకులు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఇతర కారణముల విషయ మెటులున్నను- కావలసిన వస్త్రయంతన తయారు జేయగలిగినన్ని మిల్లుల నిర్మించుట ప్రస్తుతస్థితిలో అసాధ్యమని నుడివెరి. ఘనము 200 మిల్లులున్న సేగాని, భారతదేశమున కంతకును కావలసిన వస్త్రమును తయారు చేయుట అసాధ్యము. మిల్లులకైనను యంత్రములను బర్మింగు హాము వర్తకలే సరఫరా చేయవలసి యున్నది. 2½ సం॥ లు ముందుగా ఆర్థరద్ధినిసే గాని వారు మిల్లులకు కావలసిన యంత్రముల సరఫరా జేయరు. యంత్రములు వచ్చిన పది వత్సరములకు గాని, మిల్లుల బాగుగా పని చేయుటకు ప్రారంభింపదు. ఈ పోగా, క్రొత్త యంత్రసామగ్రి బయలు దేరును. అంతవరకు కొన్నది వృథాయగును. తిరిగి క్రొత్త యంత్రములకు బోధనను, తమ కిప్పటి బట్టల వ్యాపారముకంటె ఎక్కువ లాభకరముగానిది, బర్మింగు హామువారు మనకు యంత్రముల సరఫరా చేసెదరా? అట్లు చేసెదరని యెందుల వట్టి వెర్రితనము. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో మిల్లుల నిర్మించి, విదేశవస్త్రముల దిగుబుతి నరికట్టగలమని భావించుట పొరబాటు. అంతకంటె, రాటుముల పరిశ్రమను తిరిగి విజృంభింపచేయుట అనేకవేలరెట్లు సులభసాధ్యము.

కద్దరులో నిజముగ స్వరాజ్యమును సాధించు ప్రభావము గలదా యను ప్రశ్నకు ఉపన్యాసకులు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అట్టి ప్రభావము లేనియెడల ప్రభుత్వమువారు ఎందు కాగ్రహ వేకులై దానిని అణచివేయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వమువారు నెర్రెవారుగారు. ఏమిలేనిది, గాంధీమహాత్మునివంటి ప్రపంచ విఖ్యాతపురుషుని నిర్బంధించి, అపఖ్యాతిపాలగుటకు సిద్ధపడుదురా? ఎందు నిజముగబలుగు గలదో ఎందులేదో ప్రభుత్వమువారికి బాగుగాదెలియును. అందుచేతనే వారి విదేశవస్త్రబహిష్కారోద్యమము నేదో యొక పేర మొలకలలోనే క్రుంచినదేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఉపన్యాసకులు ముగించుచు, ప్రతివారును కాంగ్రెసు సంఘమునందు సభ్యులగు చేరవలసినదనియు, కాంగ్రెసుసంఘములు మగ్గుములనుగూడ ఏర్పరచి పనిచేయింపవలెననియు, హెచ్చరించిరి. ఉపన్యాసకునకు కృతజ్ఞతా పదనములతో సభ ముగిసెను.

నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు

మహాత్మునకు స్వాగతము (స్వకీయవిలేఖరి)

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డువారు గాంధీ మహాత్ముడు నెల్లూరుకు వచ్చినపుడు స్వాగతము యివ్వవలసినదిగా తీర్మానించిరి.

మచిలీపట్టణము (స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 7:—జాతీయవాద ప్రారంభోపన్యాసములు నిన్న సాయంత్రము తిలకు చాళులో శ్రీయుత నల్లూరి రామరావు, కొ. ఆంజనేయులుగారు చే నొసంగబడిన.

బెజవాడ

4-4-29 లేది సాయంత్రం 6 గంటలకు బెజవాడ ఆంధ్ర జింకాశాఖబృంద సభకలక్ష్యగారగు మ-రా-రా-త్రి చంద్రగౌడ నెలపుమీద పెద్దపంజరమున ఒక అల్పజీర నిండు జవవలదెను. అందులో పుష్పములు చాలామంది పాల్గొనిరి. మ-రా-రా-త్రి చంద్రగౌడ యీ గ్రామములో నన్ను స్వల్పకాలములో పరమ జింకాశాఖబృంద (పెన్సిడెంటుగా నుండి దానిని మంచి యాస్థానస్థితిలోకి తీసికొని వచ్చిరి వారి భార్య మిగెన్ చంద్రగౌడ దేవాచారి కొద్ది రోజులకుంచి వ్యవృత్తి లేనిదైన ముదాను కలియన్నయిన ఆమె యీ వింగులో పాల్గొనజాలకపోయినందున చింతిల్లుచున్నామ.

నిందుపంజరమున గ్రూవఫాటో ఒకటి తీయబడినది. రాత్రి 10 గంటలకు వారు చెప్పినట్లుం పెద్దపంజరము పుర ప్రభులు అధికపంఖ్యాతులు వారిని రైతువరకు పొగనంపి వచ్చిరి. మ-రా-రా-త్రి చంద్రగౌడ మా జిల్లాకలక్ష్యగారికి రాగలరని మా ఆప్షదము

మండూరి రంగారాయి.

ఉయ్యూరు యూనియన్ బోర్డు

ఈనెల 11 లేదిన మహాత్ముడు ఉయ్యూరుకు వచ్చి నపుడు వారికి స్వాగత దియ్యటకు స్వయం మీటింగు జేరటము యూనియన్ అధ్యక్షుని కిదిగో మొదటి సభ్యులు నోటీసు ఇచ్చియుండిరి. 4-4-29 లేదిన జరిగిన యూనియన్ స్వయం మీటింగునందు సభ్యు లేగ్రామముగ మహాత్మునకు స్వాగతవిషయ తీర్మానించుచుండిరి స్వాగత భర్తలకు గాను రూ 25 లకు కూడ కాగ్గ కేసిరి.

ఈనెల 11 లేదిన మహాత్ముడి యీ గ్రామమునకు రాగలదు. ఆ సాయంత్రం మొక బహిరంగసభ జరుపబడును. ఈ గ్రామ యూనియన్ బోర్డువారు ప్రజలకు స్వాగత క్రొత్తల నిర్మించుటకు గాక మహాత్మునకు భద్రత నిధి కింద రూ 1116 జేయవలెనాకు రూప్యములు సమర్పించుకొందురు. ఈ గ్రామ ప్రజలంతా పాల్గొనుటకు యత్నము.

(24 విలేఖరి)

జ్వరములు

ఎందఱు జీవితమునకును అతివలయుచున్నది. పోయిన సంవత్సరము అక్టోబరు నెంబరునెలలో ప్రారంభమైన మలేరియా జ్వరము ఈ కాలాంతరమునందలి పీర్చి పీర్చినేసినను ఇంకను జాడయొక్క రీత్యక ప్రక్కన. ఈ సంవత్సరము (విధవ) ఈ కాలాంతరమునందలి జ్వరము గత 20 లేక 25 సంవత్సరములలో ఎక్కువగా కలగలేదని జనవరకు తెలియవచ్చును.

(ఒక విలేఖరి)

ఆయాస పడవదు

శూలనాప్తి తగిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారిణి ఉపయోగించిన తర్వాతముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది పొట్టుకు ననుభవించగలవు. ఇది చాలా నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనకార్యములచే ఆమోదింపబడు చున్నది. మందులంగ కన్నీటిలోను దొరకును ప్రపంచమునందలిను శూలనాప్తి లకు, తిండి వాయువులకు, అరిసారమునకు, పొత్తికడుపునంబంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. నెలకే దాని నుగులమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారిణి
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,
Des Moines, Iowa U. S. A.
ప్రపంచమునందును చాలాకాలమునుండి విఖ్యాతినించిన ఉద్యమధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుగిచుచున్నది.
5838 ఇందులో ముక్కుపదార్థములు చేరుటలేదు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

మహాత్ముని ఉత్తరము

నా సంచారసందర్భములో ప్రజలు గమనించవలసిన విషయములు:—అంతులేని కార్యక్రమములను తయారుచేయు కుడు. ఉపయోగకరమగు కార్యక్రమములనే యేర్పాటుచేయుడు. వేర్వేరుసభల సేర్పాటుచేయుకుడు. ఒకేస్థలములో ఒకేసభలో అన్ని సన్మానపత్రముల నర్పించే యేర్పాట్లు కావలసినవైనను. అప్పటికప్పుడు వాటిని చదువరాదు. ముందుగానే వాటిని కళ్లను నాకుంపవలెను. వినతిపత్రములను తెనుగుభాషలోనే తయారుచేసి, వాటిని సమర్పించదలంచు సంస్థలయొక్క యంగీకారమును ముందుగా బడయవలయును. వాని హిందీ తర్జుమాను నాకు ముందుగా అందజేయవలెను. వాటిని ముద్రించవలసిన యవుసరములేదు. అనవసరపు వ్యయములను తగ్గించి, నా శ్రమనుగూడ తగ్గించుడు. నా ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకును సంపాదకీయ కార్యనిర్వహణమునకును విశ్రాంతిని వీలైనంత యెక్కువ అవకాశము నొసంగుడు.

నాకు ఆహారములో పేకపాలు అవసరములేదు. నీమ బాదంకురిడిలు నానబెట్టి నూరిన పిండినీ యేవైనా తాజాకూరగాయలును, నిమ్మకాయలును ఇంకేయాహార మవసరములేదు.

నా దిన చర్య

ఉదయం ౫-4 మొదలు 7-30 వరకు కాలకృత్యాదులు. ఇతర పల్లి కుపన లేమియును చేయజాలను. 7-30 మొదలు 10 గం॥ వరకు సంచారము. సభలువగైరా మికార్యక్రమ ఏర్పాటు చేయవచ్చును. 10 మొదలు 5 గం॥ వరకు సంపూర్ణ విశ్రాంతి, స్వంతపనులు. 5 మొదలు 8-30 గం॥ వరకు సంచారము సభలు వగైరా మికార్యక్రమము.

నాభోజన వేళలు:—ఉదయం 10-30, సాయంకాలము 4 గం॥

ఉదయం 10 గంటలు మొదలు సాయంతరము 5 వరకు నాభోజనమునకును వ్రాతకును విశ్రాంతిని నిరాటంకముగ వినియోగించుకొనదలచి కొద్దికాలపు చేసితిని. నూర్కా సమయమైన తరువాత భోజనముచేయును. కనుక, సాయంకాలభోజనము 4 గంటలకే ముగియును. ఇంకేసమయమును అనుకూలించెను.

ఉత్సాహపరులు నాయుడ జాలివహించవలెను. నాసరు పాయమునకే వారు నాకు తగువిశ్రాంతి నొసంగక తప్పదు. నా శరీరము దేశమునకంతకును చెందినదికాని నా ఒకనికేకాదని చాల మంది చెప్పియున్నారు. ఇందు కేమాత్రము నేనొప్పుకొనలేదు. ఆంధ్ర జాతీయవాదులు నాయాయభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు తగు సమాధానము చెప్పిననేగాని వారు శరీరమును తమ యిష్టమునవచ్చినట్లు వాడుకొనజాలరు.

- 1. నాశరీరమునకు ఆరుగంటలకంటె యెక్కువశ్రమ నియ్యరాదు. 2. భహిరంగ సభలలోకాని మరెచ్చటకాని గందరగోళములు చేయరాదు. 3. ఊరేగింపులు మానివేయండి. 4. అట్టహాసపు వేడుకలు చేయవలదు. 5. ఒకేదినమున పెక్కుకార్యక్రమముల సేర్పాటు చేయకుడు. 6. శ్రమతగిన డబ్బు లభించని స్థలములకు నన్ను త్రీసుకుపోరాదు. 7. ఇతరులెవరిని గౌరవించుటకును నన్ను చటికిని తీసికొని పోవలదు. 7. వీలైనంతవరకు పెక్కుస్థలములకు నన్ను గొనిపోవలదు. 9. ఈ నాశరీరము ను కేవలము మట్టిముద్దగా భావించకుడు. అసలు నాశరీరము మాడ మట్టికాదని చెప్పవలగాని, యేమాత్రము కష్టముకలిగినను భరింపజాలని దుర్బలశరీర మని-తలచవలెను.

కరంచంద్ మోహనదాస్ గంధి.

ఖర్గపురము

తిక్కన వర్ధంతి

శాస్త్రీయ కాంగ్రెస్సయందు సుముఖత వహించినటుల నేడు ఖర్గపురమున నతివైభవముతో జరుపబడిన తిక్కన వర్ధంతి విశుభోత్సవ మింకొక యుదాహరణము. కవిశ్రయములో నొక రగు తిక్కనగారి జీవితము, కవిత్వము, మున్నగువానింగూర్చిన వ్యాస మొకటి సభయందు జరుపబడినది. జాతీయాభివృద్ధికి అంధ్రమహాపురుషుల వర్ధంత్యుత్సవములు సహకారులగునను సత్య మత్యుత్సాహముతో సంగీకరింపబడినది.

దేవధాజు సీతారామస్వామి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు (8-4-29)

నీమజువులి దినుసులు
ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు.అ.పై
కారీకంముల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) 8-9-0
సరాసరిరకము 7-9-0
కారీకంముల్లు—22 X 92 "మోటారు నైకిలు" (బి) రు 8-1-0
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-4-0
రు 12-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 73, రు 8-1-6 88/888
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (నెట్)
రు 10-10-0, 80 (నెట్) రు 8-4-0 వైట్ వర్మింగులు
బి. బి. రు 15-6-0 సి. 40000 రు 21-0-0
గేముల్లు—58 "క్వీను మార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222
రు 11-4-0; బంగారు దుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;
సామాన్యరకం రు 7-4-0

నూలు
40 నెంబరు (నీమ 5 పా కట్టులు)—ట్రాక్రి రు 5-12-0
చలువ (కొంగ) రు 7-8-0; చలువ ("ఎనిటి క్లెయిట్") రు 6-18-6
చలువ (నాగకవ్వక) రు 6-14-0 చలువ (గుప్తి) రు 6-14-0 చలువ
(గ్రద్దజెండా) రు పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0
40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
కలర్ బాల్ రు 11-14-6

60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-12-0
టి. (ఎర్ర) "పాపేలుతల" మార్కు రు 11-11-0
రాట్టుము (ఎర్ర రు 11-0-0; రుదుకారము రు 8-18-0; ఎద్దు
గడియారము రు 8-4-0; కంగారూ మార్కు రు
హబ్బుజబ్బు రు 8-12-6
గడ్డిబండి మార్కు రు 8-18-0
పెన్నిల్లు రు 8-8-0
సిరాబుడ్డి రు 8-8-0
తెల్ల "కంగారు" 10-5-0
ఇండియా బ్రహ్మాయామార్కు తెల్ల రు 10-4-0
ఇత్తడికేకులు—(డిబ్బో మేన్) రు 284
డిబ్బో (కూసాయర్) రు 280
రాగిరేకు రు 340.

సిమెంటుపీచా వెల్:-
గిల్-హేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0
జర్మన్ "స్టాగ్" రు 9-8-0 జర్మన్ "టవర్" రు 9-8-0
చక్కెరమూటయొక్క ధర:-
జావా "రెడి" రు 26-10-0 ఏ.వెల్ రు 26-10-0
మే రు 26-12-0 జాక్ రు 26-12-0.
వేరుసెనగ నూనె
పీపాలలో రు 97.

ఆముదము
(మిల్ డెలివరీ) రు 98.
పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు
అవుతోలు (7 టు-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-18-9 టు 1-0-0
" (తేలిక) " రు 1-1-4 టు 1-1-7
" (7-9) బెంగుమార్కు రు 0-14-9 టు 1-0-0
" (తేలిక) " రు 1-1-6 టు 1-1-9
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాడ్కు రు 0-14-3 టు 1-0-0
" (6 1/2 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-14-9 టు 1-1-0
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-15-0 టు 0-15-3
గేదోలోలు రు 0-10-0 టు 0-10-3
గేదూడతోలు రు 1-2-6 టు 1-3-0
ఆవుమాడతోలు రు 1-12-6 టు 1-13-3

శాస్త్రోక్తముగా తయారైన ఔషధములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదవైద్యాలయము, తిరు
పతిలో దొరకును. ధరల జాబితా ఉచితముగా
పంపబడును.
ఈ దిగువ అడ్రెసుకు వ్రాయుడు:-
ప్రధానోపాధ్యాయుడు,
యస్. వి. యస్. కాలేజి,
తిరుపతి.

బాలసుధ (డిజిటల్)
మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల
యందలి ధర్మవైద్యశాలలందు ఈనెల 10 తేలమున చంటి
బిడ్డలకు వాడబడి ఆమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది.
చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మతనూ, నీసా 1 కి రు 1-0-0 185-2
డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి బెజవాడ

ఆర్థం సాయనశాల 2
ముక్త్యాం (కృష్ణ)
(వశస్తమైనది. శాస్త్రీయమైనది. ఆయుర్వేదావధ
ములు దొరకవోటు. మీ శ్రమందు కాపావిననుకూలే వ్రాయు
డు. శీటలగు ఉచితము.
ఈ చెన్నపురి ఏజంటు:-
కే. వి. శేషయ్య
8/15 నెల తదిది.
తిరుపతి, తు. వా. వా.

నేషనల్ ఇండియన్
లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని
లిమిటెడ్
నూతనముగా ఏర్పర్యబడ్డ రెజింపులాభముల వద్దలి
నూట్కి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చవద్దకులు
యొక్క వివరములు
యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.
హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు
కంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని స్టేట్సుమెంట్ చేపరువారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించియున్నారు.
ఇవరచులకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.
82-1 వి. కె. చెట్టి,
కె. రెంటి మద్రాసు.
ఫోన్ నెం. 2420 హాట్లైన్ నెం. 150
చీఫ్ ఏజెంట్:-టి. వి. రాఘవయ్య,
కార్తర్ వరంగల్, బెజవాడ

ముసలి వాండ్రును యౌవన వంతులుగా జేయును
వలచు బడిన పిల్లలను గట్టి జరచును. ఎక్కువ నేపు
బాచును కలగజేసి సంసారసాఖ్యనును అవకాశమును,
శరీరమును లేజున్న కలగ జేయును. ఎటువంటి శుభవంబు
నైన బాధ్యమైనవను తేరజాలవు. 1 గంటలో పిట్టి అత్యుత్త
క్రిగవవరచి ఆనందమును కలగజేసి స్త్రీ పుకములను తిని
కొందించును. బైరాగిచిట్టి, రవణమంధకారులు కలియలేదు.
20 మాత్రలు నీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు నీసా రు 5-0-0.
ఆర్య వైశ్య ఆశ్రమం.
వికాగోల్ సిటి (గంగాంజ్ లు.)
కొత్తగా కనిపెట్టిన ఇర్మనీ గవేరియా క్యాపులెయిల్సు.
భయంకరమయిన నె గ రో గ ము కు క్రతుంచ
ములో అంతరింక జేయుటకు సిద్ధపరచబడినది, ఎంత కాతము
నుండి కాపురమున్న రోగముయినను 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్య
వంతులుగా జేసి యెక్కువబాగును గలిగించి రక్తము కుద్ధపరచును.
మాత్రకాలమున 1 కు 1 ఎం ప్రవచు నిలిపివేయును. ములు
త్తిచూపును. స్త్రీలకు గర్భముచెడి తెలుపు విస్తారముగా కడుట
మాత్రసంబంధమును యితర బాధ్యములుగాని, బర్మా గవేరియా
అనుభవించలేని నెగరోగములు కూయునుగున్నవి. పంచదహిం
చుకారాలోగ్యవంతులు కాలేదు. విస్తారపాక్షిడ అవసరము.
80 క్యాపులెయిల్సు ఆమరియుండు 77
కె.వై. రు. 2-8-0, 8 కె.వై.లు రు. 6-12-0
Dr. A. S. MURTY COY.,
Chicacole City, Ganiam Dt

మంచినాథనములు మంచిపంటనిచ్చును.

“తైవుస్తాకు” నాగలిగిని పంటను ఎక్కువగా పొందుదు.

వాటాదారులకును, తైవుస్తాకు పాలినీహోల్డరులకును రొఖములేక సులభమైన నెలసరివాయిదా పట్టనుల ప్రకారమియ్యబడును. 120-3

చిత్రపటములతోనున్న ధరలపట్టెకొనును, ఏజన్సీపద్ధతులకు నిట్లు వాయుదు.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు:—మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారం కంపెనీ, లిమిటెడ్

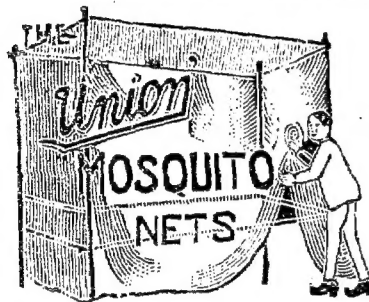
బస్ వన గుడి, బెంగళూరు సి. టి.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపించబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుదు. 132

యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జప్తువివ్యాపారం, మహల్ పీఠి, మధుర.

The Union MOSQUITO NETS

మా దోమతెరలు మంచిగడ్డకాచి తెలుపు అల్లికతో, మడుచుకపోవు పట్టుగాను, నాల్గుమూలలగట్టిగాను పట్టు తయారొనర్చబడెను.

చిరకాల మన్ననకు, మంచి పవిత్రనమునకు ఇండియా, బర్మా, సిలోను సందంతలను, ఖ్యాతిగాంచినది.

పొడవు	తెడల్పు	ఎత్తు	చదరం అల్లిక	గుండ్రపు అల్లిక	ప్యాకెటు — ఉచితం
అ.	అ.	అ.	అ.	అ.	అ.
6	3	4½	5-8	6-8	పాస్తేజి — (కత్తెకం)
6	4	4½	6-8	7-2	కత్తెకం నైజాలు కోరినవారలకు
7	8½	5	7-10	8-6	ఆర్డరు ఇచ్చిన 24 గంటలలోగావు
7	5	5	8-4	9-8	తయారొనర్చి పంపబడును.

THE UNION TRADING Co., 166, Harrison Road, (C/4) CALCUTTA.

క్రమేణ మాకాతాదారులసంఖ్య వేనకువేలుగా వృద్ధియగుటకు గల

ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

1. వారి ఇష్టము మేరకు సకాలమునందు సగలను అందముగా తయారుచేసి యిచ్చుట,
2. స్వచ్ఛమైన కానుకలు, సీమపెండిని యుపయోగించుట,
3. వారికాలమును వృథాపుచ్చక వచ్చి నదే వారిపని తక్షణమే గమనించుట,
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యాసము లేకపోవుట,
5. సగల విషయములలో ప్రజలకు సహాయము చేయుటయే ముఖ్యద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, న్యాయమైన పనితనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ,

14 నగలవర్తకులు. 125, చైనాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

ది స్టార్ ఆఫ్ యిండియా అమ్మారెన్ను కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్డు ఆఫీసు:—23, సెకండులైను బీచిరోడ్డు, మద్రాసు.

“ఉచితభీమా పద్ధతి” సంవత్సరంచందా, రు 1. 18-3

“ఇప్పుడెప్పుడు మనదేశమందుకూడా, జీవితమునకు భీమా రాయలు సర్వసామాన్యమగుచున్నది. అయినను, స్వల్పకేరణములవలనను, జనుకట్టింబీకలగుటచేతను భీమా చేయుటవలన కలుగు పుకయోగములు తెలిసియు కనీసము వెయ్యిరూపాయలకు నై వను భీమా చేయుటకు సామాన్యమైన ఆదాయము కలవారికిని, బీదవారికిని సాధ్యకదుటలేదు. వీరికి పుకయోగకడుకదతి ఆన్వోస్య పహాయము వలనగాని చేకూరదు. నై కష్టములను నిర్వర్తించి క్రతివారికిని, తమ తపసంతరము వారి, వారి, భార్యలొద్దలకు సులభముగా తీసికొనవలయునని భీమా పద్ధతిగాక తరొకటిలేదు. భీమా పద్ధతుల ముఖ్యద్దేశము, స. సారమునకు అండకలగ చేయుటయే, అట్లు చేయుట, యితరులకన్న, బీదవారికిని, సామాన్యమైన ఆదాయము కలవారికిని ఎక్కువ పుకయోగమని, ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయము.”

ఇతర విషయములకు:— యల్. రామకృష్ణరావుగారు, పి. రామమూర్తిగారు, చీఫ్ ఏజెంట్లు, పవరపేట, ఏలూరు. మూకరింబెండెంట్లు, గవర్నమెంట్, రేణువాడ. యం. యస్. ఆర్. గుప్తగారు, కావలి. తక, పనిపాపండుండు ఏజెంట్లునక వ్రాయవలయును.

Price Anna 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT. MADRAS & BOMBAY.

ఆరోగ్యము, దీర్ఘాయువును గురించిన భావమును సంతోషించుట ననిన మా

కామశాస్త్రమును

150 పేజీల పుస్తకము చదువుడు. కోరినవారలకు ఉచితముగా పంపబడును.

అతంకనిగ్రహ ఛార్జీ,

25, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సంవత్సరాది

కుక్క సంవత్సరాది జాబితా మాకు చేరువట్టుగా రు 2-0-0 వంతువారికి మా ఆరు సంవత్సరపు పుస్తకములును పంపెదము. అవి తెలుగు లిపిలో నున్నవి. చక్కని అర్థములున్నవి. కాలు రుకూడ వ్యయముగానే చదువుకొని శిష్యులుగా సంవత్సరములో నుట్టాడ గలరు. రెండు రూపాయలు వంతునొనూరేం డు జీవించు మార్గము అను పుస్తకమును ఇవలమనముగా పంపెదము.

శ్రీ కృష్ణ సంస్కృత గ్రంథమాల, పెద్దాపురము

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తెలుగులభేదము! (హాస్యభర్తలంత్ర త్రేకము) గురుమధికము!

కీరములో ఉష్ణధృక్కుమనే కలిగిడి తెల్లకొక్కల కీమాత్రలు వివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, జ్వరం, కలలు, అస్థిమాంధ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు జలమయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కిరణులు, ప్రేక్షు, అనులు మొదలగువానియందు కలిగిడి జోష్యము జోగట్టి చేపామును మంచి ఆరోగ్యమునక దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవారకృష్ణమును వెంటనేమచ్చును. ఇందు ఆనేక విషయము చేసినవి. అనుభవముగల వైద్యులు గుగుచేతను వరముసాంపక్రియ యని చెప్పుచున్నను, పిక్కిసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరగామా:—

(188)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

రామమోహన పార్ల సి, బెజవాడ

సిద్ధమకరద్వజము వసంతకుసుమాకరము పుర్నచంద్రోదయము మొదలగు ఔషధరాజముల శతపురాభరణము మొదలగు భస్మములు చ్యవ: ప్రాసమొదలగు లేహ్యములు మూర్జములు అగ్నిములు సిద్ధముగా నున్నవి. నిరుపేదలకు సయితము సులభముగా నుండుటలకు ధరలు తగ్గించవడినవి శ్రేష్టముగు శుద్ధగోమూత్ర శిలాజిత్తు తులం 1, రూ 1.0 0 కేటలాగు కోరువారికి ఉచితము